

prosinac
2013.

**OPĆINA
PISAROVINA**

**[IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU
OPĆINE PISAROVINA 2009.-2013.]**
NACRT

Izvršitelj:
ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Elaborat:

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE PISAROVINA 2009.-2013. - N A C R T

Naručitelj:

OPĆINA PISAROVINA

Trg Stjepana Radića 13

10451 PISAROVINA

OIB: 36826343679

www.pisarovina.hr

Načelnik:

Tomo Kovačić

Koordinacija izrade:

JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL

Pročelnica:

Snježana Balić, dipl.iur.

Izvršitelj:

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Ulica Grada Vukovara 72

10 000 ZAGREB

OIB: 97984258977

www.zpuzz.hr

Ravnateljica:

Željka Kučinić, dipl.ing.arh.

Odgovorni voditelj izrade:

Melita Sabranović, dipl.ing.arh.

Suradnici u izradi:

Hrvoje Kujundžić, dipl.ing.arh.

Andrea Galić, dipl.ing.građ., spec. ekoniženjerstva

Zoran Tonković, prof. geograf.

Zagreb, prosinac 2013.

SADRŽAJ

I.	POLAZIŠTA	1
1.	Osnova i ciljevi izrade Izvješća	1
2.	Zakonodavno-institucionalni okvir	1
3.	Osnovna prostorna obilježja Općine Pisarovina	4
4.	Općina Pisarovina u okviru prostornog uređenja Zagrebačke županije	5
II.	ANALIZA I OCJENA STANJA, PROVEDBE I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA	7
1.	Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Pisarovina	7
1.1.	Stanje korištenja i namjene površina	7
1.2.	Plan korištenja i namjene površina	8
2.	Sustav naselja	9
2.1.	Osnovna obilježja naselja	9
2.2.	Demografski pokazatelji	10
2.3.	Površine za razvoj i uređenje naselja	15
2.4.	Društvena suprastruktura	16
2.5.	Trend razvoja naselja	17
3.	Gospodarske djelatnosti	18
3.1.	Poljoprivreda	19
3.2.	Šumarstvo	21
3.3.	Lovstvo	21
3.4.	Proizvodnja, poduzetništvo, trgovina i obrt	23
3.5.	Istraživanje i vađenje mineralnih sirovina	24
3.6.	Energetika	24
3.7.	Vodno gospodarstvo	25
3.8.	Turizam	26
4.	Opremljenost prostora prometnom i komunalnom infrastrukturom	28
4.1.	Prometna infrastruktura	28
4.2.	Opskrba energijom	30
4.3.	Opskrba pitkom vodom i odvodnja otpadnih voda	30
4.4.	Upravljanje grobljima	31
4.5.	Postupanje s otpadom	32
5.	Zaštita i korištenje prostora od posebnog značaja	33
5.1.	Zaštita prirodnih vrijednosti	33
5.2.	Zaštita i očuvanje okoliša	33
5.3.	Značajnost krajobraza	34
5.4.	Zaštita i očuvanje kulturne baštine	35
6.	Obvezni prostorni pokazatelji	36
III.	ANALIZA IZRADA I PROVEDBE DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA	40
1.	Izrada dokumenata prostornog uređenja	40
2.	Provedba dokumenata prostornog uređenja	41
3.	Provedba drugih razvojnih i programskih dokumenata	41
4.	Provedba zaključaka, smjernica i preporuka iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru i Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Općine Pisarovine	42
IV.	PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI	44
1.	Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Općine Pisarovina obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove	44
2.	Ocjena Potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih dokumenata prostornog uređenja na razini Općine Pisarovina	46
2.1.	Prostorni plan uređenja Općine Pisarovina	46
2.2.	Provedbeni planovi	46
3.	Prijedlog aktivnosti za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru	47
V.	IZVORI PODATAKA	50

Sadržaj

I. POLAZIŠTA

U polazištima su prikazani osnova i ciljevi izrade Izvešća o stanju u prostoru Općine Pisarovina, zakonodavno-institucionalni okvir njegove izrade, te osnovna prostorna obilježja i smještaj Općine Pisarovina u sustavu prostornog uređenja Zagrebačke županije.

1. Osnova i ciljevi izrade Izvešća

„Izvešće o stanju u prostoru Općine Pisarovina 2009. – 2013. godine“ (u daljnjem tekstu: Izvešće) izrađeno je temeljem odredbi Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12 i 80/13), te Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvešća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 117/12). Izvršitelj izrade Nacrta Izvešća je Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije (u daljnjem tekstu: Zavod).

Budući da je posljednje Izvešće o stanju u prostoru Općine Pisarovina, koje je izrađeno temeljem tada važećeg Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04) usvojeno na Općinskom vijeću Općine Pisarovina 2004. godine, ovo Izvešće formalno obuhvaća Zakonom utvrđeno razdoblje od četiri godine, od 2009.-2013. godine, ali se podaci obuhvaćeni ovim dokumentom odnose i na znatno šire vremensko razdoblje - od 2004. godine, kada je donošeno posljednjeg Izvešća, do 2013. godine.

Izvešće sadrži analizu stanja i trendova prostornog razvoja na temelju obveznih prostornih pokazatelja o stanju u prostoru, analizu provođenja dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata te ocjenu stanja i prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s planom aktivnosti i prijedlogom prostornih pokazatelja za naredno razdoblje.

Svrha izrade Izvešća je dobivanje sveobuhvatnog pregleda prostornog razvoja Općine Pisarovina te planiranja prostora Općine u sustavu prostornog uređenja. Cilj izrade Izvešća je predvidjeti prostorno razvojne trendove temeljene na postojećim uvjetima, prikazati instrumente prostornog planiranja te učinkovite mjere što su ih nadležna tijela poduzela u proteklom razdoblju na svim razinama planiranja. Izvešće prioritarno prikazuje utvrđene probleme u prostoru, postojeća rješenja za poboljšanje stanja te ukazuje na mogućnosti daljnjih usmjerenja prostornog razvoja, odnosno analizira stanja i promjene u prostoru koje nastaju pod utjecajem različitih društvenih procesa i imaju veći ili manji neposredan utjecaj na prostor.

U okviru Izvešća ocjenjuje se učinkovitost planskih mjera za unaprjeđenje sustava prostornog uređenja, daje se osnova za određivanje smjernica prostornog razvoja Općine Pisarovina te određuje potreba izmjene i dopune važećih i/ili izrade novih dokumenata prostornog uređenja lokalne razine, kao i drugih dokumenata te razine. Ovim dokumentom nastojalo se dobiti cjelovitu i objektivnu spoznaju o prostoru Općine Pisarovina.

2. Zakonodavno-institucionalni okvir

U nastavku se daje obrazloženje obveze, postupka, nadležnosti i dosadašnje prakse izrade te metodologije izrade Izvešća, a koji su određeni obvezom primjene relevantnih zakonskih i podzakonskih propisa.

OBVEZA IZRADE IZVJEŠĆA

Člankom 47. Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12 i 80/13) utvrđena je obveza izrade dokumenata praćenja stanja u prostoru, odnosno izvešća o stanju u prostoru na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini za proteklo četverogodišnje razdoblje. Sadržaj i obvezni prostorni pokazatelji izvešća o stanju u prostoru na svim razinama, te drugi zahtjevi u vezi s praćenjem stanja u području prostornog

uređenja, određen je Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 117/12) (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Izvešće o stanju u prostoru velikog grada, grada i općine je dokument praćenja stanja u prostoru lokalne razine koje razmatra predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, a izrađuje se u odnosu na županijski prostorni plan, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje županijske razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru velikog grada, grada i općine, prethodno izvješće o stanju u prostoru i dokumente prostornoga uređenja velikoga grada, grada i općine. Izvešće velikog grada, grada i općine objavljuje se u službenom glasilu područne (regionalne) ili jedinica lokalne samouprave.

Slijedom navedenog, Izvešće o stanju u prostoru Općine Pisarovina je dokument praćenja stanja u prostoru lokalne razine koji razmatra predstavničko tijelo Općine, odnosno Općinsko vijeće Općine Pisarovina, a izrađuje se u odnosu na Prostorni plan Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02, 8/05, 8/07, 4/10, 10/11, 14/12-pročišćeni tekst), druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje županijske razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru Općine Pisarovina, prethodno Izvešće o stanju u prostoru Općine Pisarovina i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Općine Pisarovina („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 14/04), kao i njihove Izmjene i dopune („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 18/05), te Prostorni plan uređenja Općine Pisarovina („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 6/03, 1/06, 12/06, 15/09, 27/09 i 25/12) i važeće urbanističke planove uređenja na području Općine. Izvešće o stanju u prostoru Općine Pisarovina objavljuje se u Glasniku Zagrebačke županije.

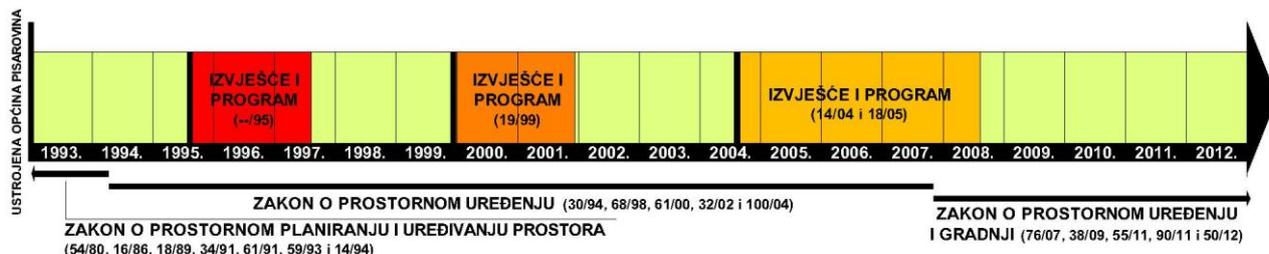
DOSADAŠNJA PRAKSA IZRADE IZVJEŠĆA

Općina Pisarovina formirana je kao jedna od pet jedinica lokalne samouprave nastalih podjelom (bivše) Općine Jastrebarsko prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 90/92). Od tada je izrađeno nekoliko dokumenata praćenja stanja u prostoru za područje Općine Pisarovina prije ovog Izvješća, a koji su izrađeni prema tada važećoj zakonskoj regulativi.

Prema Zakonu o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98, 35/99, 61/00 i 32/02), koji je prethodio trenutno važećem Zakonu, odredbama članaka 10.-11.a bili su obuhvaćeni dokumenti praćenja stanja u prostoru, kojima je bila određena obveza izrade dvogodišnjeg izvješća o stanju u prostoru i dvogodišnjeg programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru, za gradove i općine. Posljednjim izmjenama i dopunama navedenog Zakona („Narodne novine“, broj 100/04) određeno je da se dokumenti praćenja stanja u prostoru, izvješće i program mjera, izrađuje za četverogodišnje razdoblje.

Sukladno navedenim zakonskim odredbama do sada su i za područje Općine Pisarovina izrađeni sljedeći dokumenti praćenja stanja u prostoru:

1. Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru /dvogodišnje/,
2. Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru /dvogodišnje/ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 19/99),
3. Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru /četverogodišnje/ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 14/04),
 - Izmjene i dopune Izvješća o stanju u prostoru i Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 18/05).

Slika 1 Pregled dosadašnje izrade Izvješća i Programa mjera za područje Općine Pisarovine

Izvor: Glasnik Zagrebačke županije, br. 19/99, 14/04 i 18/05

Osim perioda za koji se donose dokumenti praćenja stanja u prostoru, mijenjala se važnost i uloga Izvješća i Programa usporedno s mijenjanjem zakonskih rješenja (kroz niz izmjena i dopuna bivšeg i sadašnjeg Zakona) u svezi prostornih planova.

Istovremeno neke značajne pojave u prostoru poput nezakonite gradnje bile su tek spomenute bez konkretnih analiza i Programskih smjernica i rješenja.

Uzrok tome treba tražiti u složenosti problematike kojim se Izvješće (i Program) bavi. Naime Izvješće se bavi elementima koji su sastavni dio svakog Plana (ovisno o razini), ali ih sve mora obuhvatiti, analizirati i predložiti rješenja i smjernice u postupku, koji je dinamičniji od samog postupka donošenja planova, i koji nije detaljno specificiran ili određen u zakonu, a po svojoj prirodi je više neprekinuti proces prikupljanja informacija i promišljanja o prostoru nego opći akt.

Stupanjem na snagu novog Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11 i 50/12) ukida se obveza izrade i donošenja Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru i ostaje samo obveza izrade četverogodišnjeg izvješća o stanju u prostoru. Sukladno Prijelaznim i završnim odredbama Zakona, programi mjera doneseni prije stupanja na snagu Zakona ostali su na snazi do isteka razdoblja za koje su doneseni, dakle za Općinu Pisarovina do 2008. godine.

Temeljem važećeg Zakona donesen je Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 114/10 i 141/10) kojim je određena nova metodologija izrade, s točno određenim potrebnim prostornim pokazateljima, razinom obrade, izvorima podataka i oblicima tabličnih i kartografskih prikaza. S početkom važenja ovog Pravilnika trebala je započeti izrada Izvješća prema novoj metodologiji. No, ona je u većem obimu tek započela stupanjem na snagu trenutno važećeg Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 117/12). Temeljem njega je prvo izrađeno Izvješće o stanju u prostoru Republike Hrvatske 2008.-2012. („Narodne novine“, broj 61/13), a zatim se krenulo u izradu Izvješća na područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini.

Primjenom odredbi članka 11. stavka 2. Pravilnika, jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, za koje je danom stupanja na snagu Pravilnika proteklo četverogodišnje razdoblje od usvajanja prethodnog Izvješća, trebaju izraditi novo izvješće o stanju u prostoru u roku od godine dana od stupanja na snagu Pravilnika, dakle **najkasnije do 02. studenog 2013.** Slijedom navedenog za Općinu Pisarovina proizašla je obveza izrade novog četverogodišnjeg Izvješća o stanju u prostoru Općine Pisarovina 2009.-2013. godina, te je Općina pristupila izradi istog. Sukladno odredbama novog Pravilnika, Općina Pisarovina je u svibnju 2013. godine zatražila dostavu aktualnih podataka o stanju u prostoru od nadležnih tijela i pravnih osoba kako bi se mogla započeti izrada ovog elaborata prema novo propisanoj metodologiji. Ovo Izvješće o stanju u prostoru Općine Pisarovina, izrađeno je za razdoblje od 2009.-2013. godine, ali koje, kao što je već ranije obrazloženo, obuhvaća i znatno šire vremensko razdoblje - od 2004. godine, kada je doneseno posljednje Izvješće, do 2013. godine. I na kraju, budući da se Izvješće izrađuje

polovinom 2013. godine i navedeni podaci u njemu su ažurirani zaključno sa tim periodom, odnosno sa lipnjem 2013. godine.

SASTAVNICE IZVJEŠĆA

Osnovni sadržaj Izvješća određen je Zakonom, a detaljniji sadržaj Pravilnikom. Propisivanjem sadržaja kroz Pravilnik osigurava se jednoobraznost i minimalan sadržaj Izvješća, te postavljanje standarda na način da su iskazane prostorni pokazatelji usporedivi po različitim jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave, što je naročito važno u uspostavi informacijskog sustava prostornog uređenja. Iako se radi o jednom dokumentu dvije su bitne njegove sastavnice koje se iščitavaju iz sadržaja:

- analitički dio kojim se utvrđuje stanje u prostoru i
- programski dio kojim se utvrđuju smjernice aktivnosti za poboljšanje stajna u prostoru.

Uz temu sadržaja treba napomenuti da do donošenja Pravilnika nije bio određen sadržaj Izvješća, već je bilo prepušteno jedinici područne (regionalne) i lokalne samouprave da sama odredi njihov sadržaj, što je davalo određenu slobodu u promišljanju vlastitog prostora i odnosa prema ukupnoj problematici stanja u prostoru uz pretpostavljenu mogućnost izrade tematskih izvješća.

3. Osnovna prostorna obilježja Općine Pisarovina

Općina Pisarovina jedna je od 34 jedinice lokalne samouprave na području Zagrebačke županije. Smještena je u njezinom jugozapadnom dijelu u kontaktnom području s Gradom Zagrebom, odnosno gradskom četvrti Brezovica. Na zapadu graniči sa Općinom Klinča Sela i Gradom Jastrebarsko, na jugu sa Općinom Lasinja (Karlovačka županija) i na istoku sa Općinom Pokupsko i Gradom Velika Gorica.

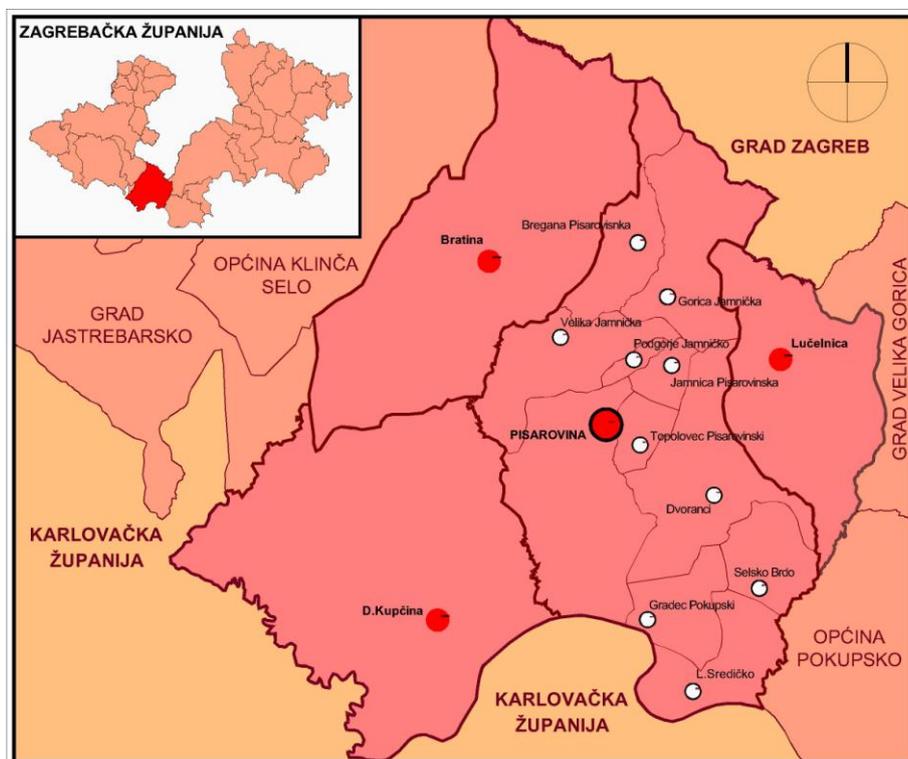
Od uspostave Općine Pisarovina, pa do danas, prikaz površine koju Općina zauzima varirao je od dokumenta do dokumenta. U Prostornom planu uređenja Općine iz 2003. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 6/03) navodi se površina od 145,00 km². Samo godinu dana kasnije u Izvješću o stanju u prostoru Općine Pisarovina iz 2004. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 14/04) navodi se za 3 km² manja površina, tj. površina od 142,00 km². U IV. izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Pisarovina („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 25/12) površina iznosi 145,26 km², a u IV. izmjenama i dopunama Prostornog plana Zagrebačke županije 145,00 km². Ovaj je podatak Zavod za fotogrametriju Državne geodetske uprave krajem 1999. godine uskladio sa Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 10/97) i dotadašnjim izmjenama i dopunama istog zakona. Prema novom, važećem Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 86/06, 125/06-ispravak, 16/07-ispravak, 95/08-Odluka USRH, 46/10-ispravak i 145/10) granica Općine Pisarovina nije se mijenjala u odnosu na prethodno važeći zakon, ali je prema najnovijim, vjerojatno do sada i tehnički najpreciznijim, digitalnim podacima u grafičkom obliku za Zagrebačku županiju dobivenim od Državne geodetske uprave 2011. godine očitana **površina Općine Pisarovina od 145,07 km²**. U površini Zagrebačke županije površina Općine Pisarovina sudjeluje sa 4,7%.

OSNOVNA OBILJEŽJA OPĆINE PISAROVINA	
BROJ NASELJA OPĆINE:	14
BROJ STANOVNIKA OPĆINE:	3.689
POVRŠINA OPĆINE:	145,07 km ²
GUSTOĆA NASELJENOSTI:	25,44 st./ km ²
BROJ STANOVNIKA SJEDIŠTA OPĆINE:	440
GUSTOĆA NASELJENOSTI SJEDIŠTA OPĆINE:	36,51 st./ km ²
UDIO STANOVNIKA SJEDIŠTA OPĆINE U UKUPNOM STANOVNIŠTVU:	11,9%

Tablica 1 Osnovna obilježja Općine Pisarovina

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011., Državni zavod za statistiku, Državna geodetska uprava

Na području Općine smještena su ukupno 14 naselja sa 50-ak zaselaka. Sjeveroistočni dijelovi Općine smješteni su na jugozapadnim obroncima Vukomeričkih gorica, a južni i zapadni dijelovi Općine smješteni su u ravničarskom Pokuplju. Najviši teren s nadmorskom visinom od 215 m nalazi se na samoj granici Općine sa Gradom Zagrebom kod Kupinečkog Kraljevca, a najniži teren je onaj neposredno uz rijeku Kupu sa oko 107 m n/m. Dakle, ukupna razlika između najvišeg i najnižeg dijela terena iznosi oko 108 m.

Slika 2 Teritorijalno-politički ustroj Općine Pisarovina sa prikazom prostorno-funkcionalnih cjelina

Izvor: Državna geodetska uprava, 2011., Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, kolovoz 2013.

4. Općina Pisarovina u okviru prostornog uređenja Zagrebačke županije

Sustav prostornog uređenja propisan je Zakonom. Čine ga subjekti, dokumenti, akti i postupci kojima se osigurava praćenje stanja u prostoru, određivanje uvjeta i načina izrade, donošenja i provođenja dokumenata prostornog uređenja te uređenja građevinskog zemljišta. Sustav prostornog uređenja uređen je na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini. Takvom strukturom utvrđena je nadležnost pojedinih tijela, odnosno subjekata, te hijerarhija i međusobna usklađenost dokumenata prostornog uređenja. Usloženost cjelokupnog sustava prostornog uređenja osigurava se informacijskim sustavom prostornog uređenja.

U tom sustavu, planiranje prostornog razvoja Općine Pisarovina nalazi se na lokalnoj razini i u okviru je šireg sustava prostornog uređenja Zagrebačke županije. Sustav prostornog uređenja Općine Pisarovina ustrojen je na slijedeći način:

Provođenje postupka izrade i donošenja prostornih planova lokalne razine (prostorni plan uređenja općine i provedbeni planovi), te ostalih zadaća u pogledu prostornog uređenja u nadležnosti je Općine Pisarovina.

Provedba prostornih planova na području Općine Pisarovina u nadležnosti je Zagrebačke županije, Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša - Ispostava Jastrebarsko.

Usklađenost prostornog planiranja lokalne razine sa onom županijske razine, osigurava se putem Zakonom utvrđene obveze ishođenja suglasnosti Župana, temeljem prethodnog mišljenja Zavoda o usklađenosti Prostornog plana uređenja Općine Pisarovina sa Prostornim planom Zagrebačke Županije.

Donošenje prostornih planova, kao i dokumenata praćenja stanja u prostoru lokalne razine, u nadležnosti je Općinskog vijeća Općine Pisarovina.

Zakonom propisanom obveznom dostavom prostornih planova i izvješća o stanju u prostoru lokalne razine Zavodu, osigurava se povezanost prostornog uređenja lokalne razine sa sustavom prostornog uređenja županijske razine, te mogućnost vođenja informacijskog sustava prostornog uređenja na županijskoj, a slijedom toga i državnoj razini.

II. ANALIZA I OCJENA STANJA, PROVEDBE I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Pisarovina

Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Pisarovina prikazana je na dva načina. Prvi je, temeljen na digitalnoj bazi podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova i namjeni korištenja zemljišta Republike Hrvatske sa stanjem od 2006. godine, dok je drugi, temeljen na podacima iz Prostornog plana uređenja Općine Pisarovina sa stanjem od listopada 2012. godine kad su donesene njegove posljednje IV. izmjene i dopune.

1.1. Stanje korištenja i namjene površina

Prikaz stanja korištenja površina i zemljišta za Općinu Pisarovina temelji se na CLC bazi podataka koja je izrađena prema programu za koordinaciju informacija o okolišu i prirodnim resursima pod nazivom CORINE (COoRdination of INformation on the Environment) prihvaćenom od strane Europske unije i na razini Europske unije ocijenjena je kao temeljni referentni set podataka za prostorne i teritorijalne analize.

Standardni pristup izrade CLC baze temelji se na vizualnoj interpretaciji satelitskih snimaka prema prihvaćenoj CLC metodologiji, dajući vektorske podatke u mjerilu 1:100.000, minimalne širine poligona 100 m, minimalnog područja kartiranja 25 ha za bazu pokrova zemljišta, odnosno 5 ha za bazu promjena.

Utvrđena CLC nomenklatura uključuje 44 klase, raspoređene u 3 razine, od kojih svaka opisuje različit pokrov zemljišta. Donji prikaz predstavlja pokrov zemljišta za referentnu 2006. godinu, a od 44 klase pokrova zemljišta na području Općine Pisarovina prisutno je njih 10.

STRUKTURA KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA					
klasa (razina 3)		Općina Pisarovina		Zagrebačka županija	
oznaka	naziv	površina (ha)	udio	površina (ha)	udio
112	Naselja (<80% izgrađeno)	68,3	0,4%	10.435,0	3,4%
133	Gradilišta	-	-	179,1	0,1%
121	Industrijski ili poslovni prostori	-	-	744,5	0,2%
142	Sportski i rekreacijski objekti	-	-	2,2	0,0%
122	Prometnice s pripadajućim zemljištem	-	-	200,9	0,1%
124	Zračne luke s pripadajućim zemljištem	-	-	274,9	0,1%
131	Rudokopi	-	-	211,9	0,1%
242	Mozaik različitih načina poljoprivrednoga korištenja	4.019,0	27,7%	99.252,9	32,4%
211	Oranice	950,8	6,6%	17.077,6	5,6%
221	Vinogradi	-	-	367,2	0,1%
222	Voćnjaci	-	-	497,3	0,2%
231	Livade košalice i intenzivni pašnjaci	1.627,0	11,2%	19.709,1	6,4%
243	Poljoprivredne površine sa značajnim udjelom prirodne vegetacije	1.966,2	13,6%	32.784,8	10,7%
321	Prirodni travnjaci	-	-	4,0	0,0%
324	Sukcesija šume (zemljišta u zarastanju)	165,3	1,1%	20.151,1	6,6%
311	Bjelogorična šuma	5.121,4	35,3%	98.175,1	32,1%
312	Crnogorična šuma	-	-	238,3	0,1%
313	Mješovita šuma	-	-	2.541,3	0,8%
411	Kopnene močvare	308,5	2,1%	589,2	0,2%
512	Vode stajaće	169,2	1,2%	1.605,5	0,5%
511	Vode tekuće	110,5	0,8%	993,5	0,3%
ukupno		14.506,2	100%	306.035,0	100%

Tablica 2 *Struktura korištenja zemljišta Općine Pisarovina*

Izvor: Agencija za zaštitu okoliša, Corine Land Cover Hrvatska (CLC 2006 Hrvatska)

1.2. Plan korištenja i namjene površina

Za razliku od CLC baze podataka kojom je utvrđeno stanje pokrova, osnovnim podacima za korištenje i namjenu površina dobivenim temeljem Prostornog plana uređenja Općine Pisarovina utvrđen je plan korištenja površina iz kojeg je tek u manjem dijelu moguće razlučiti i stanje njihovog korištenja. Stoga ova dva načina utvrđivanja prostorne strukture korištenja i namjene površina nisu u potpunosti usporediva.

Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova („Narodne novine“, broj 106/98, 39/04, 45/04, 163/04 i 9/11) utvrđen je obvezni iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina pri izradi dokumenata prostornog uređenja. Na taj način u svim dokumentima prostornog uređenja navedeni pokazatelji su ujednačeni, te je moguća njihova usporedba. Tako je u tablici u nastavku predložen usporedni prikaz prostornih pokazatelja Općine Pisarovina sa onima na razini Zagrebačke županije, gdje je vidljiva najveća razlika u planiranim površinama za razvoj naselja. Naime, površine građevinskih područja naselja na području Općine Pisarovina 43% su manje od takvih rezerviranih na razini Županije. Tome je razlog, što je prostor Općine slabo naseljen. Zamjetna odstupanja od županijskog prosjeka jesu peterostruko veće površine rezervirane za ugostiteljsko-turističke sadržaje smještene izvan naselja.

SKUPINA POKAZATELJA IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA					
skupina pokazatelja	pokazatelj	Općina Pisarovina		Zagrebačka županija	
		ha	(%)	ha	(%)
građevinska područja naselja	izgrađeni dio	857,35	5,90	20155,03	6,59
	neizgrađeni dio	15,20	*1,74	11624,41	*36,58
	ukupno (GPN)	872,55	6,01	31779,44	10,38
izdvojena građevinska područja izvan naselja	gospodarska – proizvodna i poslovna namjena (I,K)	251,82	1,73	4828,50	1,58
	ugostiteljsko-turistička namjena (T)	71,64	0,49	261,61	0,09
	športsko-rekreacijska namjena (R)	78,22	0,54	2518,29	0,82
	grobља (+)	3,56	0,03	276,97	0,09
	ukupno (IGP)	405,24	2,79	7885,37	2,58
ostale izgrađene površine	posebna namjena (N)	-	-	499,77	0,16
	infrastruktura i ostalo (IS)	116,87	0,80	6259,44	2,05
	ukupno	116,87	0,80	6759,21	2,21
neizgrađene površine	poljoprivredne površine (P+PŠ)	7663,31	52,76	138550,01	45,27
	šume (Š)	4929,48	33,94	112674,02	36,82
	vodne površine (V)	538,75	3,70	8387,26	2,74
	ukupno	13131,54	90,40	259611,29	84,83
sveukupno		14526,20	100,00	306035,32	100,00

* udio u ukupnom GPN, - nema pojave

Tablica 3 **Prostorni pokazatelji iz dokumenata prostornog uređenja**

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, baza podataka, lipanj 2013.

Uspoređujući III. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Pisarovina iz 2009. godine sa IV. izmjenama i dopunama iz 2012. godine, uočen je trend manjeg povećanja površina građevinskih područja naselja od 1,6% i izrazitijeg povećanja površina građevinskih područja gospodarske namjene od 11,4%. S druge strane uočava se manji trend smanjenja poljoprivrednih površina, za 0,6% i značajnije smanjenje površina izdvojenih građevinskih područja ugostiteljsko-turističke namjene za 10%.

Obzirom na dugogodišnju gospodarsku i demografsku stagnaciju nije realno očekivati da će se značajniji trend povećanja izgrađenih površina nastaviti u budućem razdoblju.

Potrebno je napomenuti da je za potrebe gore navedenih podataka izvršena detaljna analiza IV. izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Pisarovina kojom su utvrđene razlike u iskazu površina prikazanih u samom Planu od onih dobivenih izračunom, te prikazanih u gornjoj tablici. Tako su površine građevinskih područja naselja veće za 13,28 ha odnosno za 1,15%, dok su površine infrastrukturnih sustava znatno manje od onih iskazanih u PPUO-u.

2. Sustav naselja

2.1. Osnovna obilježja naselja

Općina Pisarovina sastoji se od 14 naselja. Grupirana su u 4 prostorno-funkcionalne cjeline. Glavna razvojna os općinskog prostora proteže se duž prometnice Klinča Sela – Lasinja, a sekundarna os se proteže duž prometnice Šišljavić – Kupinečki Kraljevec. Na sjecištu tih dviju osi smješteno je općinsko središte, Pisarovina koje sa još 10 naselja čini središnju prostorno-funkcionalnu cjelinu koja zaprema oko 40% površine Općine, a unutar nje je smješteno 46% stanovnika Općine. Ostale prostorne cjeline tvore po jedno veće naselje. To je na sjeverozapadu Bratina sa 704 stanovnika, na jugozapadu Donja Kupčina, ujedno i najveće naselje Općine sa 974 stanovnika i na sjeveroistoku Lučelnica sa 298 stanovnika.

Navedene prostorno-funkcionalne cjeline prepoznate su i postavljene kao takve u dokumentima prostornog uređenja: Prostornom planu Zagrebačke županije i Prostornom planu uređenja Općine Pisarovina. Sukladno tome, određen je sustav središnjih naselja i razvojnih središta. Uz općinsko središte Pisarovina kao područno i veće lokalno središte, izdvajaju se manja lokalna središta Bratina, Donja Kupčina i Lučelnica koje obzirom na svoju prostornu veličinu i broj stanovnika ujedno predstavljaju i pojedine prostorno-funkcionalne cjeline. Na području Općine ustrojeno je 9 mjesnih odbora: MO Pisarovina sa naseljima: Pisarovina, Topolovec Pisarovinski, Jamnica Pisarovinska i Velika Jamnička, MO Bratina, MO Bregana Pisarovinska sa naseljima: Bregana Pisarovinska i Gorica Jamnička, MO Donja Kupčina, MO Dvoranci, MO Lučelnica, MO Gradec Pokupski, MO Selsko Brdo i MO Lijevo Sredičko. Sva su naselja ruralnog karaktera, raštrkanog tipa koja se sastoje od niza zaselaka.

U tablici u nastavku predočena su osnovna obilježja pojedinog naselja i prostorno-funkcionalne cjeline, a to su: površina područja naselja, broj stanovnika i gustoća naseljenosti.

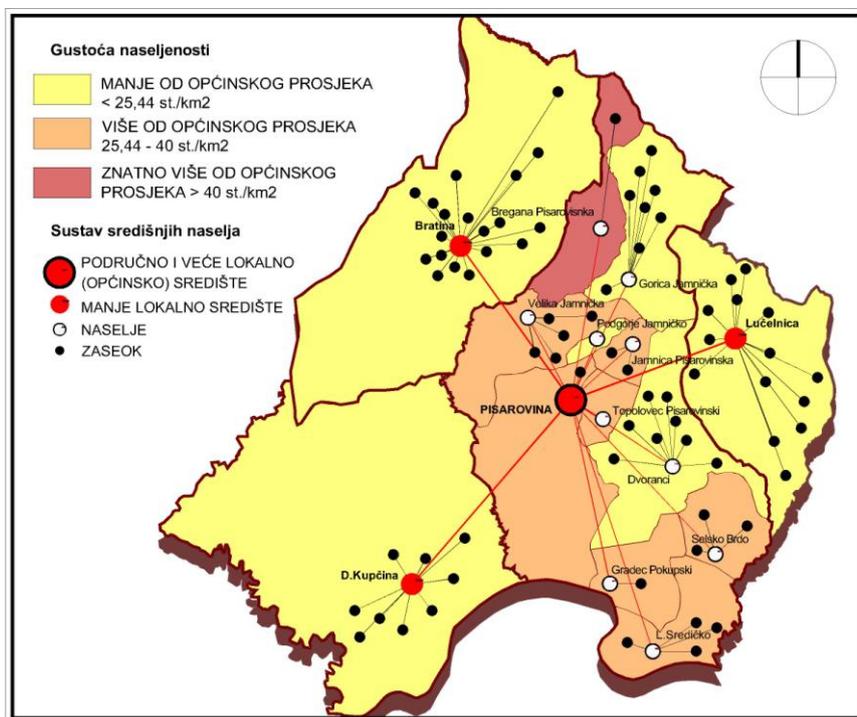
OSNOVNA OBILJEŽJA NASELJA							
prostorno-funkcionalna cjelina	naselje	funkcija	površina		stanovništvo 2011.		gustoća naseljenosti
			km ²	%	broj	%	St./km ²
Lučelnica (1 naselje)	Lučelnica	manje lokalno središte i mjesni odbor	15,54	10,72	298	8,08	19,18
Bratina (1 naselje)	Bratina	manje lokalno središte i mjesni odbor	33,64	23,20	704	19,08	20,93
D. Kupčina (1 naselje)	Donja Kupčina	manje lokalno središte i mjesni odbor	38,43	26,50	974	26,40	25,34
Pisarovina (11 naselja)	Bregana Pisarovinska	mjesni odbor	5,29	3,65	243	6,59	45,94
	Dvoranci	mjesni odbor	9,34	6,44	178	4,83	19,06
	Gorica Jamnička	samostalno naselje	8,11	5,59	116	3,14	14,30
	Gradec Pokupski	mjesni odbor	3,66	2,52	111	3,00	30,33
	Jamnica Pisarovinska	samostalno naselje	1,40	0,98	54	1,46	38,57
	Lijevo Sredičko	mjesni odbor	5,19	3,58	196	5,31	37,76
	Pisarovina	područno i veće lokalno (općinsko) središte i mjesni odbor	12,05	8,31	440	11,93	36,51
	Podgorje Jamničko	samostalno naselje	0,58	0,40	12	0,33	20,69
	Selsko Brdo	mjesni odbor	3,74	2,58	107	2,90	28,61
	Topolovec Pisarovinski	samostalno naselje	1,67	1,15	61	1,66	36,53
	Velika Jamnička	samostalno naselje	6,35	4,38	195	5,29	30,71
	ukupno		57,39	39,58	1.713	46,44	29,85
sveukupno Općina Pisarovina (14 naselja)			145,00	100,00	3.689	100,00	25,44
Zagrebačka županija			3.058,15	.	317.606	.	103,86
Republika Hrvatska			56.594,00	.	4.284.889	.	75,71

Tablica 4 Osnovna obilježja naselja

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., Državni zavod za statistiku, ožujak 2013., Državna geodetska uprava

Prostor Općine je slabo naseljen, što je vidljivo iz gustoće naseljenosti koja je trostruko manja od državne razine i čak četverostruko manja od one na razini Zagrebačke županije. Najmanja gustoća naseljenosti uočena je za sljedeća naselja koja se nalaze na području vukomeričkih gorica izvan razvojnih osi: Gorica Jamnička sa svega 14,30 st/km², zatim Dvoranci

sa 19,06 st/km² i Lučelnica sa 19,18 st/km². Očekivano, najveću gustoću naseljenosti od oko 30 st/km² ima središnja prostorno-funkcionalna cjelina, gdje se ističe naselje Bregana Pisarovinska sa oko 46 st/km², kao najnaseljenije područje Općine, ali u usporedbi sa Državom i Zagrebačkom županijom još uvijek vrlo male gustoće naseljenosti.

Slika 3 Sustav središnjih naselja i gustoća naseljenosti

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., Državni zavod za statistiku, lipanj 2013., Državna geodetska uprava

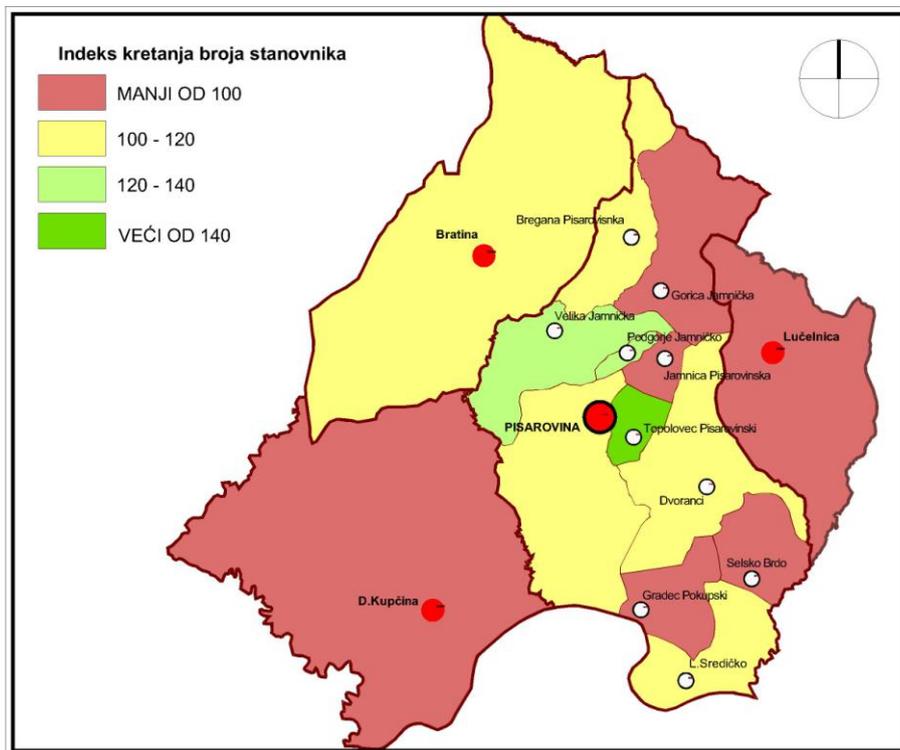
2.2. Demografski pokazatelji

U svrhu upotpunjenosti prikaza sustava naselja potrebno je iskazati osnovne demografske značajke, kako za ukupno područje Općine Pisarovina, tako i za svako pojedino naselje, odnosno utvrđenu prostornu cjelinu. Prikaz demografskih obilježja u nastavku, temelji se na rezultatima popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine. Do trenutka izrade ovoga Izvješća (lipanj 2013. godine), Državni zavod za statistiku objavio je na razini naselja i jedinica lokalnih samouprava samo broj stanovnika prema spolu i dobi, a u Prvim rezultatima popisa 2011. godine i podatke o broju kućanstava i stanova. Pojedini podaci na toj razini, iskazani su i kroz statistička izvješća. Dakle, većina objavljenih podataka relevantnih u prikazu demografskih pokazatelja odnosi se na popis stanovništva iz 2001. godine, ali isti nisu od značaja za ovo Izvješće, te stoga nisu ni prikazani, osim onih za potrebe usporedbe sa 2011. godinom.

2.2.1. Broj i razmještaj stanovništva

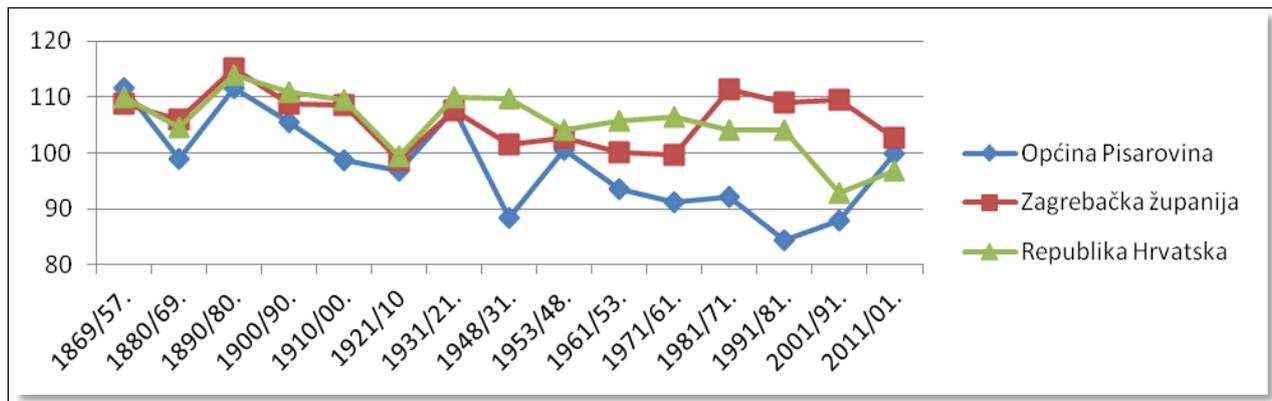
Usporedbenim prikazom podataka iz posljednjih dvaju popisa 2001. i 2011. godine prema lokalnoj, županijskoj i državnoj razini utvrđeno je sljedeće. Broj stanovnika Općine se neznatno smanjio za 0,22%, što je bolje od trenda smanjenja broja stanovnika na državnoj razini za 3,31%, ali slabije od prosjeka Zagrebačke županije, gdje je u tom razdoblju utvrđen porast broja stanovnika od 2,57%. Analizirajući kretanje broja stanovnika na razini naselja, uočava se razlika između pojedinih naselja, odnosno prostornih cjelina Općine. Tako je povećanje broja stanovnika prisutno na razvojnim osima Bratina – Lasinja i Kupinečki Kraljevec – Pisarovina, gdje se, u tom pogledu, ističu naselja; Topolovec Pisarovinski (indeks: 203,3), Velika Jamnička (indeks: 130,0) i Podgorje Jamničko (indeks: 120,0). Potrebno je napomenuti da su Topolovec i Podgorje naselja s vrlo malim brojem stanovnika, pa ne predstavljaju veliko povećanje apsolutnog broja stanovnika. Najveći indeks pada broja stanovnika zabilježila su naselja Donja Kupčina (89,8) i Lučelnica (89,6), koja ujedno predstavljaju u predloženom sustavu naselja, manja lokalna središta. Obzirom na nezaustavljivo smanjivanje broja stanovnika i relativnu izoliranost Lučelnice, postaje sve više

upitno njezino određenje u sustavu naselja kao manjeg lokalnog središta. Ovo nije slučaj i sa Donjom Kupčinom, obzirom da ono kao najveće naselje po broju stanovnika i dalje ima potencijala kao lokalno razvojno središte.

Slika 4 Indeks kretanja broja stanovnika 2011./2001. po naseljima

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., Državni zavod za statistiku, lipanj 2013.

Grafikon 1 Indeks kretanja broja stanovnika

Izvor: Državni zavod za statistiku, lipanj 2013.

2.2.2. Kućanstva i stanovi

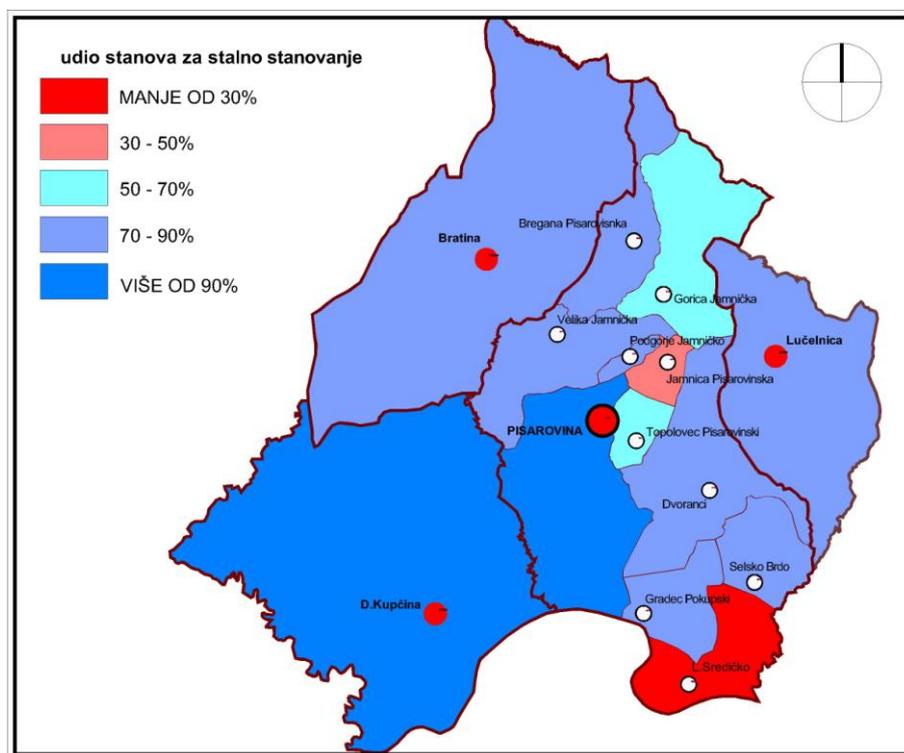
Za razliku od pada broja stanovnika na razini Općine, broj kućanstava i stanova se u zadnjem međupopisnom razdoblju povećao. Porast broja kućanstava i stanova također je prisutan na županijskoj i državnoj razini. Sukladno tome zabilježen je pad broja članova prosječnog kućanstava sa 3,36 2001. na 3,11 2011. godine, približno slično kao i na razini Zagrebačke županije. Analizirajući samo područje Općine, najveći porast broja kućanstava zabilježen je u Topolovcu Pisarovinskom (indeks: 181,8), Lijevom Sredičkom (indeks: 145,8), Podgorju Jamničkom (indeks: 140,0) i Velikoj Jamničkoj (indeks: 137,7). Pad broja kućanstava utvrđen je u Lučelnici (indeks: 91,7), Selskom Brdu (indeks: 94,6) i Gorici Jamničkoj (indeks: 94,7).

STANOVNIŠTVO, KUĆANSTVA I STANOVNI										
naselje / prostorna cjelina	stanovništvo			kućanstva				stanovi (2011.)		
	broj		indeks 2011./ 2001.	broj		prosječna veličina 2011.	indeks 2011./ 2001.	ukupni broj	za stalno stanovanje	
	2001.	2011.		2001.	2011.				broj	udio (%)
Bratina	691	704	101,9	189	203	3,47	107,4	334	247	74,0
Bregana Pisarovinska	209	243	116,3	69	83	2,93	120,3	135	101	74,8
Donja Kupčina	1.087	974	89,6	317	317	3,07	100,0	408	402	98,5
Dvoranci	177	178	100,6	58	58	3,07	100,0	108	83	76,9
Gorica Jamnička	126	116	92,1	38	36	3,22	94,7	64	42	65,6
Gradec Pokupski	119	111	93,3	38	40	2,78	105,3	59	43	72,9
Jamnica Pisarovinska	55	54	98,2	20	22	2,45	110,0	71	29	40,8
Lijevo Sredičko	174	196	112,6	48	70	2,80	145,8	311	88	28,3
Lučelnica	332	298	89,8	96	88	3,39	91,7	138	105	76,1
Pisarovina	418	440	105,3	121	134	3,28	110,7	166	153	92,2
Podgorje Jamničko	10	12	120,0	5	7	1,71	140,0	19	16	84,2
Selsko Brdo	119	107	89,9	37	35	3,06	94,6	48	35	72,9
Topolovec Pisarovinski	30	61	203,3	11	20	3,05	181,8	42	27	64,3
Velika Jamnička	150	195	130,0	53	73	2,67	137,7	103	90	87,4
Općina Pisarovina	3.697	3.689	99,8	1.100	1.186	3,11	107,8	2.006	1.461	72,8
Zagrebačka županija	309.696	317.642	102,57	94.274	102.753	3,09	108,99	139.938	121.492	86,8
Republika Hrvatska	4.437.460	4.290.612	96,69	1.477.377	1.535.635	2,79	103,94	2.257.515	1.923.522	85,2

Tablica 5 Stanovništvo, kućanstva i stanovi

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. i 2011. i Prvi rezultati 2011., Državni zavod za statistiku, lipanj 2013.

Porastom broja stanova, te povećanjem stambene površine, povećao se i stambeni standard, tako da je u prosjeku po jednoj stambenoj jedinici 2011. godine bilo 1,84 stanovnika. No, od ukupnog broja stanova na razini Općine, njih 72,8% namijenjeno je stalnom stanovanju, dok većinu preostalih stanova predstavljaju stambeni prostori za povremeno stanovanje, odnosno za odmor i rekreaciju. Tako je najmanji broj stanova za stalno stanovanje zabilježen u Lijevom Sredičku (svega 28,3%) i Jamnici Pisarovinskoj (40,8%), što znači da je u tim naseljima koncentriran najveći broj građevina za odmor i rekreaciju – „vikendice“. S druge strane, najveći udio stanova za stalno stanovanje, sa preko 90%, zabilježen je u Donjoj Kupčini (98,5%) i Pisarovini (92,2%).

Slika 5 Udio stanova za stalno stanovanje

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., Državni zavod za statistiku, lipanj 2013.

2.2.3. Prirodni prirast stanovništva

Općina Pisarovina u 2011. godini imala je negativan prirodni prirast stanovništva, obzirom da je tijekom te godine umrlo duplo više ljudi nego što ih je rođeno. Stoga je bio zabilježen manjak od 32 ljudi. U usporedbi sa Zagrebačkom županijom, pa i Državom, kojima je gledano u prosjeku također izostao prirodni prirast stanovništva, ali ni približno kao Općini Pisarovina. Tako je vitalni indeks Općine Pisarovina zamalo dvostruko manji od vitalnog indeksa na razini Zagrebačke županije. Po vitalnom indeksu Općina Pisarovina pripada općinama Zagrebačke županije sa najmanjim indeksom kao što su: Rakovec (45,5), Marija Gorica (45,5), Pokupsko (39,3) i Žumberak (12,9). Zanimljiva je činjenica da su od tih 5 općina, 3 općine (uključujući Općinu Pisarovina) dio prostorne cjeline (mikroregije) Jastrebarskog. Stoga se može reći da su pokuplje i žumberački kraj prostori Zagrebačke županije s najslabijim vitalnim indeksom.

PRIRODNI PRIRAST STANOVNIŠTVA				
područje	živorođeni	umrli	prirodni prirast	vitalni indeks (živorođeni / 100 umrlih)
Općina Pisarovina	32	64	- 32	50,0
Zagrebačka županija	3.275	3.342	- 67	98,0
Republika Hrvatska	41.197	51.019	- 9.822	80,7

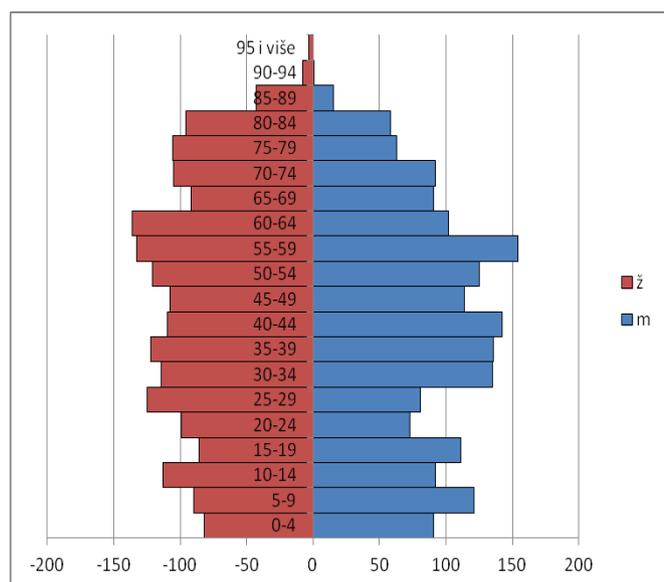
Tablica 6 **Prirodni prirast stanovništva**

Izvor: Prirodno kretanje stanovništva u 2011., Statističko izvješće 1466, Državni zavod za statistiku, 2012.

2.2.4. Dobna i spolna struktura stanovništva

Kako na razini Županije i Države, tako i na razini Općine Pisarovina, žensko stanovništvo je prevladavajuće u ukupnom stanovništvu, ali ne i po pojedinim dobnim skupinama. Iz detaljnije spolne raspodjele stanovništva po dobnim skupinama vidljivo je da se „višak“ muškog stanovništva pojavljuje u mlađim dobnim skupinama do 60 godina starosti, sa izuzetkom kontigenta 20-29 godina starosti, dok je „manjak“ muškog stanovništva prisutan u starijim dobnim skupinama iznad 60 godina starosti, a poglavito u najstarijoj životnoj dobi.

Kao što je spolna, tako je i dobna struktura stanovništva Općine izrazito narušena, a što je vidljivo iz nesrazmjerno malog udjela kontigenta stanovništva najmlađe i mlađe dobi. Najbrojniji kontigent stanovništva je onaj od 55-59 godine starosti. Ukupna dobna struktura stanovništva ukazuje na neumitno starenje stanovništva

Grafikon 2 **Dobna i spolna struktura stanovništva**

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., Državni zavod za statistiku, lipanj 2013.

Osnovni pokazatelji starosti stanovništva su: prosječna starost, indeks starenja (omjer stanovništva starijeg od 60 godina i stanovništva mlađeg od 20 godina) i koeficijent starosti (udio stanovništva

starijeg od 60 godina u ukupnom stanovništvu). U usporedbi sa prosječnim vrijednostima na županijskom i državnom nivou Općina Píсарovina ima nepovoljniju starosnu strukturu stanovništva, što znači da je prisutan proces starenja stanovništva.

ODNOS BROJA MUŠKARACA NA 1.000 ŽENA PREMA DOBNIM SKUPINAMA									
dobne skupine (godine)	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80 i više
OPĆINA PÍСAROVINA	1.232,6	1.020,1	687,5	1.148,3	1.174,3	1.098,4	846,5	734,6	493,3

Tablica 7 Odnos broja muškaraca na 1.000 žena prema dobnim skupinama

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., Državni zavod za statistiku, lipanj 2013.

STAROSNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA						
područje	ukupno stanovništvo 2011.	stanovništvo staro do 20 godina	stanovništvo staro preko 60 godina	prosječna starost	indeks starenja	koeficijent starosti
Općina Píсарovina	3.689	786	1.011	43,3	128,6	27,4
Zagrebačka županija	317.606	70.086	70.131	40,6	100,1	22,1
Republika Hrvatska	4.284.889	896.605	1.031.373	41,7	115,0	24,1

Tablica 8 Starosna struktura stanovništva

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., Državni zavod za statistiku, lipanj 2013.

2.2.5. Demografske procjene i trendovi

U svrhu određivanja trenda i prognoze daljnjeg razvoja naselja, potrebno je sagledati predočene demografske pokazatelje, te temeljem njih dati procjenu demografskih prilika za naredno razdoblje. Kako je Prostorni plan uređenja Općine, osnovni, a ujedno i strateški plan na općinskoj razini kojim se određuje prostorni razvoj naselja kroz utvrđivanje građevinskih područja, isti je potrebno sagledavati kao dugoročni dokument prostornog uređenja. Stoga je procjenu demografskih prilika potrebno projicirati na 20-ak godina u naprijed. Tako bi plansko razdoblje valjalo pomaknuti sa 2015. na barem 2031. godinu na koju se za potrebe planiranja komunalne infrastrukture referira Prostorni plan Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02, 8/05, 8/07, 4/10, 10/11 i 14/12-pročišćeni tekst).

Prema navedenom Prostornom planu županije demografska prognoza za 2015./2031. godinu za Općinu Píсарovina iznosi:

- 4.100 / 4.300 stanovnika,
- 1.206 / 1.265 kućanstava (3,4 čl./kućanstvu) i
- 2.050 / 2.150 stanova.

Ove prognoze su se temeljile na podacima iz popisa stanovništva do zaključno 2001. godine. U međuvremenu izvršen je novi službeni popis 2011. godine čiji rezultati ukazuju na nastavak trenda pada broja stanovnika Općine Píсарovina, ali uz primjetnu njegovu stagnaciju, obzirom da je indeks promjene broja stanovnika u međupopisnom razdoblju 2011./2001. iznosio 99,8 za razliku od prijašnjih međupopisnih razdoblja kad je bio puno manji.

Ukoliko se na vrijeme ne pokrene pozitivna demografska politika za očekivati je da će demografska struktura Općine Píсарovina neminovno imati negativni predznak u svim svojim aspektima.

Ovo se da naslutiti iz publikacije „Projekcije stanovništva Republike Hrvatske 2010.-2061.“ (Državni zavod za statistiku, Zagreb 2011.), gdje se prema najnepovoljnijem (niska varijantna projekcija), ali na žalost prema demografskim kretanjima (varijanta niskog fertiliteta s niskom migracijom) i najrealnijem scenariju, prognozira da bi 2031. godine područje sjeverozapadne Hrvatske (5 županija i Grad Zagreb) moglo imati svega 1.579.600 stanovnika. To područje je prema navedenoj publikaciji i scenariju čiji je temelj bio popis iz 2001. godine, trebalo 2011. godine imati 1.672.600 stanovnika, a poznato je da ih je prema popisu iz te iste godine popisano manje,

svega 1.645.854. Za očekivati je da će se ovakav trend demografskog nazadovanja podjednako odnositi i na Općinu Pisarovina.

Iz svega navedenog, može se zaključiti da nije realno očekivati povećanje broja stanovnika Općine Pisarovina, već njegovu stagnaciju u slijedećem međupopisnom razdoblju (2021./2011.), a onda, ovisno o rezultatima populacijske politike i sveopće socijalno-gospodarske situacije mogući lagani porast ili pad između 2021. i 2031. godine. Sukladno utvrđenim različitim demografskim podacima po općinskim prostornim cjelinama i naseljima za očekivati je da će u sljedećem razdoblju i dalje povoljnije demografske prilike imati središnji prostor Općine sa općinskim središtem, dok će vukomerički dio Općine imati nepovoljnije demografske prilike.

2.3. Površine za razvoj i uređenje naselja

U svrhu uređenja, te razvoja i planiranog proširenja naselja utvrđena su sukladno Zakonu, IV. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Pisarovina („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 25/12) građevinska područja naselja. Za potrebe izrade ovog Izvješća izrađena je detaljna analiza građevinskih područja naselja. U nastavku je prikazana njihova analiza prema veličini i izgrađenosti, a u odnosu na pokazatelje popisa stanovništva, kućanstava i stanova iz 2011. godine.

GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA									
naselje	površina GPN			broj stanovnika 2011.	broj kućanstava 2011.	gustoća stanovanja izgrađenog dijela GPN (neto)			površina izgrađenog GPN mješovite namjene/ kućanstvu (m ²)
	ukupno (ha)	izgrađeno				ukupno (st./ha)	mješovite pretežito stambene namjene		
		(ha)	%				ha	(st./ha)	
Bratina	142,94	142,94	100,0	704	203	4,93	135,29	5,20	6.665,0
Bregana Pisarovinska	42,25	42,25	100,0	243	83	5,75	42,25	5,75	5.090,4
Donja Kupčina	171,27	171,27	100,0	974	317	5,69	171,27	5,69	5.402,8
Dvoranci	59,46	59,46	100,0	178	58	2,99	59,46	2,99	10.251,7
Gorica Jamnička	33,49	33,49	100,0	116	36	3,46	33,49	3,46	9.302,8
Gradec Pokupski	16,69	16,69	100,0	111	40	6,65	16,69	6,65	4.172,5
Jamnica Pisarovinska	23,25	23,25	100,0	54	22	2,32	23,25	2,32	10.568,2
Lijevo Sredičko	110,60	110,60	100,0	196	70	1,77	107,31	1,83	15.330,0
Lučelnica	64,75	64,75	100,0	298	88	4,60	64,75	4,60	7.358,0
Pisarovina	101,13	89,11	88,1	440	134	4,94	89,11	4,94	6.650,0
Podgorje Jamničko	9,80	9,80	100,0	12	7	1,22	9,80	1,22	14.000,0
Selsko Brdo	18,04	18,04	100,0	107	35	5,93	18,04	5,93	5.154,3
Topolovec Pisarovinski	22,29	19,12	85,7	61	20	3,19	19,12	3,19	9.555,0
Velika Jamnička	56,59	56,59	100,0	195	73	3,45	56,59	3,45	7.752,1
OPĆINA PISAROVINA	872,55	857,35	98,3	3.689	1.186	4,30	846,42	4,36	7.136,8

Tablica 9 *Građevinska područja naselja (GPN)*

Izvor: IV. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Pisarovina („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 25/12), Detaljna analiza i obrada IV. izmjena i dopuna PPUO Pisarovina: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, srpanj 2013.

Od ukupne površine GPN, 872,55 ha, 14,11 ha ili 1,62% otpada na površine ugostiteljsko-turističke namjene i to u Bratini 7,65 ha (izgrađeno), Topolovcu Pisarovinskom 3,17 ha (neizgrađeno) i Lijevo Sredičku 3,29 ha (izgrađeno). Dakle, 858,44 ha GPN otpada na „uži“ dio GPN, odnosno površine mješovite pretežito stambene namjene. Neizgrađeni dijelovi GPN te namjene nalaze se samo unutar GPN Pisarovina i to u površini od 12,02 ha. Prema tome, izgrađene površine GPN mješovite pretežito stambene namjene iznose 846,42 ha. PPUO-om prikazana izgrađenost GPN odnosi se na izgrađeno, te neizgrađeno, ali komunalno opremljeno (uređeno) građevinsko zemljište. Poradi toga, stvarna izgrađenost GPN je puno manja, te podaci u zadnjem stupcu gornje tablice ne prikazuju realnu sliku zauzetosti građevinskog zemljišta po kućanstvu.

2.4. Društvena suprastruktura

UPRAVA

Sjedište općinske uprave nalazi se u naselju Pisarovina. Tu je smješten ured načelnika koji predstavlja izvršno tijelo Općine. Predstavničko tijelo Općine je Općinsko vijeće koje se sastoji od predsjednika, podpredsjednika i 11 vijećnika. Neposredno sudjelovanje građana u odlučivanju o pitanjima od njihova svakodnevnog i neposrednog interesa provodi se putem mjesnih odbora. Na području Općine formirano je 9 mjesnih odbora i to: MO Pisarovina (uz Pisarovinu obuhvaća još naselja Veliku Jamničku i Jamnicu Pisarovinsku), MO Donja Kupčina, MO Bratina, MO Bregana Pisarovinska (uz Breganu obuhvaća još naselje Goricu Jamničku), MO Lučelnica, MO Dvoranci, MO Selsko Brdo, MO Gradec Pokupski i MO Lijevo Sredičko.

Općinska uprava je ustrojena na način da ima jedinstveni upravni odjel sa računovodstvom, financijama i komunalnim redarstvom u kojem je zaposleno 5 zaposlenika.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

U pogledu zdravstvene zaštite područje Općine pripada Ispostavi doma zdravlja Zagrebačke županije u Jastrebarskom. U naselju Pisarovina u zgradi ambulante smještene su 2 ordinacije opće medicine, 1 ordinacija dentalne medicine i patronažna služba. Ukupno radi 13 zaposlenika.

ODGOJ I OBRAZOVANJE

U naselju Velikoj Jamničkoj smještena je dječja ustanova sa dječjim vrtićem i jaslicama. Građevina je površine 568 m², prima oko 90-ak djece, a u njoj radi 15 zaposlenika.

Na području Općine ustrojena je osnovna škola smještena u Pisarovini uz koju je 2010. godine dograđena školsko-športska dvorana površine 1.200 m². Školu pohađa oko 330 učenika u 18 razrednih odjeljenja. Sastavni dio matične škole jesu područne škole koje se nalaze u Bratini (2 učionice) i Donjoj Kupčini (2 učionice). Ukupna površina zgrade matične škole iznosi 3.600 m². U školi radi 40-ak zaposlenika.

KULTURA

U naselju Donja Kupčina smješten je Zavičajni muzej Donja Kupčina. Njegova vrijednost je u iznimnoj i skladnoj kombinaciji između prezentirane zaštićene baštine u prvenstveno seoskom prostoru i muzejskog načina prikupljanja i tumačenja vrijednosti koja su nadživjela vrijeme i svjedoče o njemu. Integracija prezentiranih i očuvanih seoskih okućnica ili grupiranih vrijednih stambenih i gospodarskih objekata, te njegovanje autentičnih poljoprivrednih kultura mogu se smatrati cjelovitim prikazom odnosa čovjeka prema okolini sa svim povijesnim mijenama.

Na području Općine djeluju 2 kulturno umjetnička društva i to iz Donje Kupčine i Bratine. KUD iz Bratine broji oko 80-ak članova. Na prostoru neposredno uz most na Kupu redovito se jednom godišnje održava manifestacija „Kupske večeri“.

VJERSKE ZAJEDNICE

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine na području Općine bilo je popisano 3.587 katolika koji su činili 97% ukupnog stanovništva, dok je prisutnost pripadnika ostalih vjeroispovijesti mala. Stoga od vjerskih zajednica na području Općine djeluje jedino rimokatolička crkva. U pogledu njezinog ustroja, Općina Pisarovina pripada Pokupsko-vukomeričkom dekanatu Katedralnom arhiđakonatu Sisačke biskupije. Na području Općine ustrojene su 2 župe i to u naseljima Donja Kupčina i Jamnica Pisarovinska.

ŠPORT I REKREACIJA

Na području Općine ustrojena je zajednica športskih udruga koja je svojim djelovanjem omogućila pojedinačnim klubovima racionalnost u raspolaganju sredstvima koje Općina Píсарovina namjenski odvaja u godišnjem proračunu za razvoj športa. U okviru športske zajednice na području Općine djeluju dva nogometna kluba, jedan malonogometni klub, rukometni klub, judo klub i streljački klub.

Savez športskih ribolovnih udruga u Píсарovini okuplja 3 športsko ribolovne udruge i to iz: Donje Kupčine, Lijevoг Sredičkog i Píсарovine.

POLITIČKE STRANKE I GRAĐANSKE UDRUGE

Na području Općine djeluju ogranci svih značajnijih političkih stranaka.

Od građanskih udruga na području Općine djeluju: kulturno umjetnička društva iz Donje Kupčine i Bratine, udruga „Kupčinsko vrelo“ koja promovira kulturu i tradiciju píсарovinskog kraja, udruga URES za promicanje održivog razvoja i ekološke svijesti, udruga „Jamnica zdrav život“ za promociju rekreacije i športa, mažoretkinje, lovačke udruge i vatrogasna zajednica.

Vatrogasna zajednica okuplja 6 dobrovoljnih vatrogasnih društava iz sljedećih naselja: Donja Kupčina, Píсарovina, Bratina, Lijevo Sredičko, Gradec Pokupski i Selsko Brdo. U prosjeku, vatrogasna zajednica godišnje ima oko 30-ak intervencija (požari, tehničke intervencije, osiguranja).

VATROGASNA ZAJEDNICA OPĆINE PÍСАРOVINA			
dobrovoljno vatrogasno društvo	broj članova	opremljenost	
		objektima	vozilima
Bratina	74	vatrogasni dom i spremište s garažama	autocisterna i navalno vozilo
Donja Kupčina	217	vatrogasno spremište s garažama	autocisterna, navalno i kombi vozilo
Gradec Pokupski	28	vatrogasni dom i spremište s garažama	navalno vozilo
Lijevo Sredičko	73	vatrogasni dom i spremište s garažama	navalno i kombi vozilo
Píсарovina	61	vatrogasno spremište s garažama	navalno zapovjedno i kombi vozilo
Selsko Brdo	27	vatrogasni dom i spremište	traktorska cisterna
ukupno	480 od čega operativnih 166	4 vatrogasna doma 6 spremišta s garažama	2 autocisterne 5 navalnih vozila 3 kombi vozila 1 traktorska cisterna

Tablica 10 *Vatrogasna zajednica Općine Píсарovina*

Izvor: službene Internet stranice Općine Píсарovina, www.pisarovina.hr od srpnja 2013.

POŠTA

Hrvatske pošte, na području Općine imaju poštanski ured s dostavnim područjem smješten u središnjem naselju Píсарovina.

2.5. Trend razvoja naselja

Prostornu pričuvu za širenje, odnosno razvoj i uređenje naselja potrebno je prvenstveno sagledavati u odnosu na procijenjene demografske pokazatelje i tipologiju građevnog zemljišta. Bez obzira na procijenjenu stagnaciju, pa i mogući pad broja stanovnika u razdoblju od slijedećih 20-ak godina uz zadržavanje zatečene tipologije građevnih čestica, pod čim se prvenstveno misli na njihovu veličinu, nedvojbeno će s padom broja članova prosječnog kućanstva rasti potreba za većom stambenom površinom po stanovniku, a time i većom površinom građevnog zemljišta po stanovniku.

Pri utvrđivanju površine za razvoj naselja, također valja voditi računa o prostornim pričuvama za smještaj potrebnih pratećih javnih i društvenih sadržaja radi održanja, ali i poboljšanja životnog standarda. U skladu s tim potrebno je sukladno demografskim pokazateljima utvrditi realnu mrežu javne i društvene infrastrukture prema osnovnim prostornim cjelinama. U tu

svrhu treba izvršiti analízu vlasničke strukture zemljišta kako bi se utvrdilo ono najrealnije í najpovoljnije za smještaj navedenih sadržaja.

Sukladno zakonskoj obvezi izrade urbanističkih planova uređenja za neizgrađene dijelove građevinskih područja, potrebno je razlučiti koje su to stvarno neizgrađene í neuređene površine naselja od onih izgrađenih í neizgrađenih, ali uređenih. U svrhu budućeg realnog dimenzioniranja građevinskih područja naselja kao prostora za razvoj í uređenje naselja potrebno je utvrditi:

- stvarno izgrađeno í uređeno (komunalna infrastruktura, zelenilo í sl.) građevno zemljište,
- neizgrađeno, ali uređeno (komunalno opremljeno) građevno zemljište, te
- neizgrađeno í neuređeno građevno zemljište predviđeno za uređenje urbanističkim planom uređenja.

U ovisnosti o izgrađenosti zemljišta, porastu í padu broja stanovnika, odnosno kućanstava, kao í potrebama smještaja pratećih sadržaja stanovanju (gospodarska, javna í društvena namjena, zelenilo) promatrano za svako naselje zasebno í za grupu naselja, odnosno utvrđenu osnovnu prostornu cjelinu, a u skladu sa smjernicama dokumenata prostornog uređenja šireg prostora izvršit će se potrebna prostorna pričuva za razvoj í uređenje naselja. Obzirom na trenutačnu dugotrajnu gospodarsku stagnaciju í izostanak porasta broja stanovnika bit će dostatne već utvrđene prostorne pričuve za razvoj í uređenje naselja, poglavito onih naselja u rubnim dijelovima Općine.

3. Gospodarske djelatnosti

U svrhu analíze gospodarskih djelatnosti potrebno je prvenstveno utvrditi socijalno gospodarsku strukturu na području Općine Píсарovína. Na žalost, najveći dio tih podataka se odnosi na stanje utvrđeno popisom stanovništva, kućanstava í stanova iz 2001. godine, jer prema posljednjem službenom popisu iz 2011. godine ti podaci još nisu objavljeni. Može se s velikom sigurnošću ustvrditi da uslijed djelovanja sveopće gospodarske krize u nazad nekoliko godina, ti podaci stari 10-ak godina više nemaju stvarnog značaja.

LOKALNA SOCIJALNO GOSPODARSKA STRUKTURA

Podaci o razvijenosti Općine iz srpnja 2010. godine temelje se među ostalim na rezultatima popisa stanovništva iz 2001. í 1991. godine, te gospodarskim podacima iz razdoblja 2006.-2008. U nastavku se navode zbog usporedivosti sa županijskom í državnim razinom. Prema tim podacima Općina Píсарovína bila je sa indeksom razvijenosti od 92,52% malo ispod županijskog (123,22%) í državnog prosjeka (100%). Sagledavajući vrijednosti osnovnih pokazatelja razvijenosti uočava se manji ispodprosječni dohodak í izvorni prihodi po glavi stanovnika, kao í kretanje stanovništva te značajniji ispodprosječni udio obrazovnog stanovništva u stanovništvu od 16-65 godina starosti. S druge strane se uočava nadprosječni indeks stope nezaposlenosti.

INDEKS RAZVIJENOSTI OPĆINE PÍСАРOVÍNA		
	Vrijednosti osnovnih pokazatelja	Vrijednosti standardiziranih pokazatelja u odnosu na nacionalni prosjek
Prosječni dohodak per capita 2006.-2008.	23.624	86,0%
Prosječni izvorni prihodi per capita 2006.-2008.	3.261	98,9%
Prosječna stopa nezaposlenosti 2006.-2008.	6,5%	113,1%
Kretanje stanovništva 2001./1991.	89,1	94,3%
Udio obrazovnog stanovništva u stanovništvu 16-65 god. 2001.	43,4%	54,0%
Indeks razvijenosti Općine Píсарovína	92,52%	
Skupina	75-100% III.	

Tablica 11 *Indeks razvijenosti Općine Píсарovína*

Izvor: Ocjenjivanje í razvrstavanje jedinica lokalne samouprave prema razvijenosti, Ministarstvo regionalnog razvoja í fondova Europske unije, 15.07.2010.

Utjecaj gospodarske krize najbolje je uočljiv u porastu stope nezaposlenosti. Kao što je vidljivo iz gornje tablice, prosječna stopa nezaposlenosti u razdoblju 2006. do 2008. za Općinu Pisarovina iznosila je 6,5%. Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje od 31.12.2012. godine bilo je ukupno 146 nezaposlenih osoba na području Općine Pisarovina, a stopa nezaposlenosti od 7,0% je bila mala u odnosu na onu državne razine koja je za taj mjesec iznosila visokih 21,1%.

U sljedećem tablicama predočena je detaljnija struktura nezaposlenih osoba na području Općine Pisarovina u odnosu na dob, spol i razinu obrazovanja. Od ukupno 146 nezaposlenih, njih 49,31% bile su žene, što je relativno srazmjerno u pogledu spolne strukture stanovništva u kojoj su žene zastupljene s 51,28%.

UKUPNO		Bez škole i nezavršena		Osnovna škola		SŠ za zanimanja u trajanju 1-3 godine		SŠ za zanimanja u trajanju 4 ili više godina		Gimnazija		Prvi stupanj fakulteta		Fakultet, akademija	
U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž
146	72	5	5	43	19	55	23	33	19	4	3	2	2	4	1

U – ukupno, Ž - žene

Tablica 12 Nezaposlene osobe po razini obrazovanja i spolu 31. prosinac 2012.

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Veliki udio od 41,78% u nezaposlenima čini mlado stanovništvo od 15 do 29 godina starosti, zatim oko 41,09% nezaposlenih je između 30 i 49 godina starosti, te 17,12% sa 50 i više godina.

UKUPNO		15-19 godina		20-24 godina		25-29 godina		30-34 godina		35-39 godina		40-44 godina		45-49 godina		50-54 godina		55-59 godina		60 i više godina	
U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž	U	Ž
146	72	10	6	34	13	17	11	14	11	21	10	14	4	11	6	12	6	9	4	4	1

U – ukupno, Ž - žene

Tablica 13 Nezaposlene osobe po dobi i spolu 31. prosinac 2012.

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

3.1. Poljoprivreda

Na području Općine u lipnju 2003. godine bilo je popisano 792 poljoprivrednih kućanstava. U tim kućanstvima bilo je 2.907 stanovnika, što znači da je prosječno poljoprivredno kućanstvo brojalo 3,67 člana.

POLJODJELSTVO

Prema popisu poljoprivrede od 01.06.2003. godine, od ukupno raspoloživog zemljišta na korišteno poljoprivredno zemljište otpadalo je 61,49%. Od toga 94,93% je bilo u vlasništvu, 8,88% uzeto u zakup, a ostatak 3,80% je dano u zakup. Najveći udjel u korištenom zemljištu imale su livade 48,3% i oranice i vrtovi 46,9%.

Bilo je popisano 787 kućanstvo s korištenim poljoprivrednim zemljištem. U prosjeku, na jedno poljoprivredno kućanstvo koje je koristilo poljoprivredno zemljište dolazilo je 3,87 ha obrađenog poljoprivrednog zemljišta. Najviše kućanstava (88%) koristilo je oranice i vrtove, zatim njih 84% koristilo je livade, 68% voćnjake, te 62% koristilo je povrtnjake (za vlastite potrebe). Oranice i vrtovi u najvećem dijelu korišteni su za uzgoj žitarica (85%), ugari – neobrađene oranice tijekom jedne vegetacijske sezone (6,4%) i krmnog bilja (6,2%). Svega 33 kućanstava (4,20%) ostvarilo je prihod od prodaje vina i rakije te maslinovog ulja i ostalih prerađevina, a broj kućanstava koji su ostvarili prihode od ostalih poljoprivrednih kultura i njihovih prerađevina je zanemarivo mali.

STRUKTURA KORIŠTENOG POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA				
tip zemljišta		površina (ha)	udio u obradivom zemljištu	udio u raspoloživom zemljištu
korišteno poljoprivredno zemljište	povrtnjaci (okućnice)	9,15	0,3%	0,2%
	oranice i vrtovi	1.429,38	46,9%	28,8%
	livade	1.471,92	48,3%	29,7%
	pašnjaci	89,78	2,9%	1,8%
	voćnjaci	21,16	0,7%	0,4%
	vinogradi	26,16	0,8%	0,5%
	rasadnici i košaračka vrba	0,15	0,1%	0,1%
ukupno korišteno zemljište		3.047,70	100,0%	61,5%
ostalo zemljište		1.908,95	-	38,5%
ukupno raspoloživo zemljište		4.956,65	-	100,0%

Tablica 14 **Struktura korištenog poljoprivrednog zemljišta**

Izvor: Popis poljoprivrede 2003., Državni zavod za statistiku

STOČARSTVO

Stočarstvo na području Općine Pisarovina ponajviše je zastupljeno u uzgajanju peradi, goveda i svinja. Najviše poljoprivrednih kućanstava bavilo se uzgojem peradi (95%), zatim uzgojem goveda (74%) i svinja (69%), dok se manji broj bavio uzgojem koza (7%) i kunića (5%) te uzgojem ostalih domaćih životinja. Navedeni uzgoj prisutan je u ekstenzivnom obliku, što se vidi iz većeg udjela poljoprivrednih kućanstava koja se bave uzgojem manjeg broja uvjetnih grla i peradi. Tako je udio kućanstava koja se bave uzgojem više od 20 goveda u ukupnom broju kućanstava koja se bave uzgojem goveda iznosio samo 1,0%. A od 6 takva kućanstava samo jedno je bilo sa preko 20 muznih krava. Slično je i u svinjogojstvu, gdje je udio kućanstava koja su uzgajala više od 50 svinja iznosio svega 0,4%.

Prihod od prodaje domaćih životinja i prerađevina se najčešće ostvarilo prodajom goveda i kravljeg mlijeka u 460 kućanstava, a potom prodajom svinja u 137 kućanstava.

STRUKTURA STOČNOG FONDA PREMA KUĆANSTVIMA										
vrsta životinje	broj životinja	broj kućanstava							prosječni broj životinja / košnica	
		ukupno	prema broju životinja / košnica							
			1-10		11-20	21-50	više od 50			
			1	2-10						
		1-5	6-10		6-50					
goveda	2.923	587	49	367	125	40	6		5,0	
svinje	3.315	548	30	334	104	66	12	2	6,0	
ovce	133	15	9		1	3	2	-	8,9	
koze	375	55	35		10	7	3	-	6,8	
konji	17	3	Nema podataka							5,7
kunići	593	43	Nema podataka							13,8
perad	18.073	751	139			262	293	57	24,1	
košnice	143	19	17		1	1		7,5		

- nema pojave

Tablica 15 **Struktura stočnog fonda prema kućanstvima**

Izvor: Popis poljoprivrede 2003., Državni zavod za statistiku

Najznačajniji poslovni subjekti stočarske proizvodnje su: farma svinja „Krmiva“, farma krava u sastavu Ekopark Krašograd u naselju Bratina, Čuća promet – farma pilića iz Pisarovine i OPG Špišić sa uzgojem preko 60 goveda.

3.2. Šumarstvo

Prema izvršenoj analizi Prostornog plana uređenja Općine Pisarovina Općina posjeduje značajnije šumske površine 4.929,48 ha, odnosno zauzimaju 34% njezine ukupne površine, što je približno na razini Županije oko 37% od ukupne površine. Na području Općine zastupljene su državne i privatne šume.

Najvećim dijelom šumskim površinama gospodare Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma Podružnica Karlovac, Šumarija Pisarovina. Šumarija Pisarovina sastoji se od tri gospodarske jedinice od kojih su dvije nadležne za šumsko područje Općine Pisarovina: Gospodarska jedinica Gračec-Lučelnica (G433) i Gospodarska jedinica Pisarovinski lugovi (G423). Treća Gospodarska jedinica Crna Draga (G440) nadležna je za dio područja Karlovačke županije.

U nadležnosti Gospodarske jedinice Gračec-Lučelnica (G433) je površina od 1010,91 ha koja obuhvaća sjeveroistočni dio Općine Pisarovina, sjeveroistočni dio Općine Klinča Sela i manji dio južnog područja Grada Zagreba. U nastavku navedeni podaci odnose na cjelovito područje u nadležnosti ove gospodarske jedinice. Prema namjeni utvrđenoj Zakonom o šumama („Narodne novine“, broj 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12), šume i šumsko zemljište na području Gospodarske jedinice Gračec-Lučelnica (G433) su gospodarske šume. Osnova gospodarenja ovom gospodarskom jedinicom ima važnost 01.01.2004.-31.12.2013. godine. Prema stanju površina i drvene zalihe 01.01.2004. godine za ovu gospodarsku jedinicu na površini od 988,69 ha bilo je 200.200 m³ ukupne drvene mase, a u prosjeku drvena masa je iznosila 203 m³/ha. Godišnji tečajni prirast bio je 8.233 m³ ili 8,3 m³/ha.

Prema vrsti drveća najzastupljeniju drvenu zalihu ima o.bukva (50,71%), o.grab (29,29%) i kitnjak (14,85%), a ostale vrste drveća su znatno manje zastupljene, sveukupno (5,15%). Sukladno udjelu drvene zalihe, proporcionalan je i prirast. Tako udio u ukupnom prirastu za o.bukvu iznosi 49,62%, o.grab 32,79% i kitnjak 11,25%, a ostale vrste drveća sveukupno 6,34%.

U nadležnosti Gospodarske jedinice Pisarovinski lugovi (G423) je površina od 1947,29 ha koja obuhvaća južni i zapadni dio Općine Pisarovina, jugoistočni dio Općine Klinča Sela i manji dio sjeveroistočnog područja Karlovačke županije. U nastavku navedeni podaci odnose na cjelovito područje u nadležnosti ove gospodarske jedinice. Prema namjeni utvrđenoj također Zakonom o šumama, šume i šumsko zemljište na području Gospodarske jedinice Pisarovinski lugovi (G423) su gospodarske šume i šume s posebnom namjenom. Osnova gospodarenja ovom gospodarskom jedinicom ima važnost 01.01.2004.-31.12.2013. godine. Prema stanju površina i drvene zalihe 01.01.2004. godine za ovu gospodarsku jedinicu na površini od 1876,02 ha bilo je 457.898 m³ ukupne drvene mase, a u prosjeku drvena masa je iznosila 244 m³/ha. Godišnji tečajni prirast bio je 9994 m³ ili 5,3 m³/ha.

Prema vrsti drveća najzastupljeniju drvenu zalihu ima lužnjak (71,44%), c.joha (11,17%) i o.grab (10,72%), a ostale vrste drveća su manje zastupljene, sveukupno (6,67%). Udjelu drvene zalihe nije sasvim proporcionalan prirast. Iako c.joha ima nešto veću drvenu zalihu od o.graba, ipak je njen ukupni prirast manji od prirasta o.graba. U ukupnom prirastu za lužnjak iznosi 64,79%, c.joha 13,88% i o.grab 14,47%, a ostale vrste drveća sveukupno 6,86%.

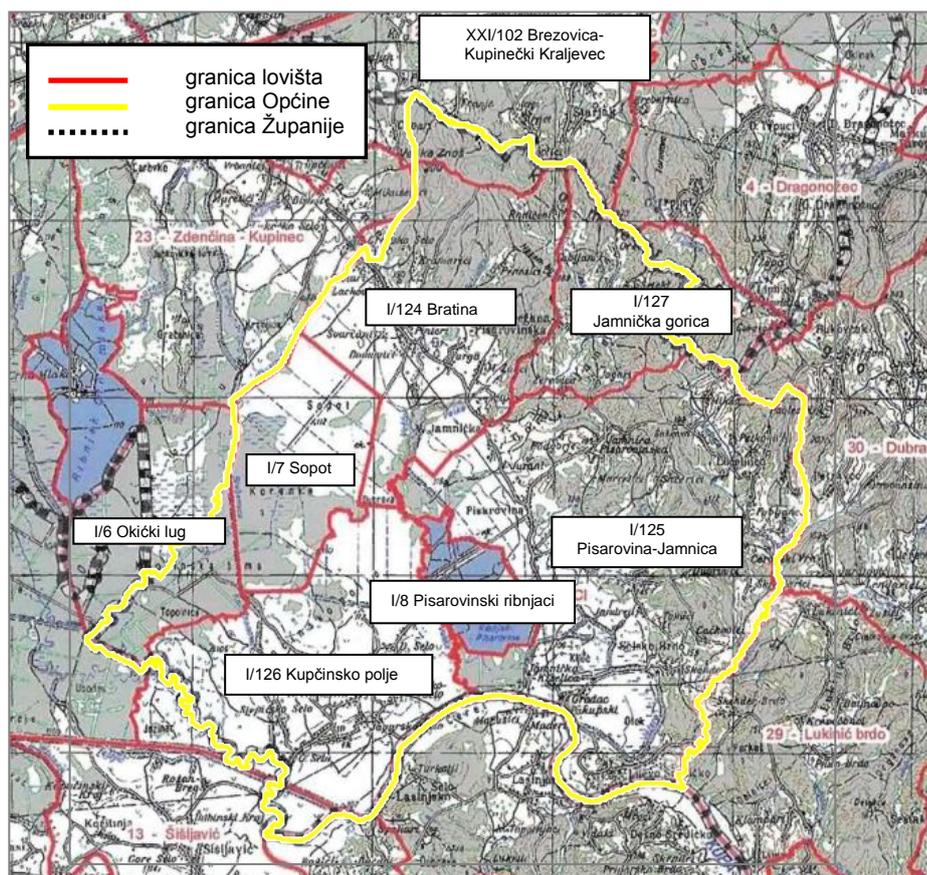
3.3. Lovstvo

Razvoj lovstva ima povoljne uvjete, obzirom na kvalitetna prirodna staništa visoke i niske divljači. Na području Općine Pisarovina nalazi se 8 lovišta, od čega su površine 6 lovišta u cijelosti ili većim dijelom smještena unutar prostora Općine, dok su manjim dijelom smještena 2 lovišta, Okički lug u jugozapadnom dijelu i Brezovica – Kupinečki Kraljevec u sjevernom dijelu Općine. Sva lovišta imaju izgrađene lovno gospodarske i lovno tehničke objekte. U tablici u nastavku predloženi su osnovni podaci o lovištima.

LOVIŠTA NA PODRUČJU OPĆINE PISAROVINA							
oznaka lovišta	naziv lovišta	tip lovišta	ovlaštenik prava lova	ukupna površina lovišta (ha)	površina lovišta na području Općine		vrsta divljači
					ha	%	
I/7	Sopot	Otvoreno državno	LD „Šljuka“ Donja Kupčina	1.318	1.318	100	Srna obična
							Divlja svinja
							Fazan - gnjetlovi
I/8	Pisarovinski ribnjaci	Uzgajalište državno	Pokupje d.o.o. Pisarovina	485	485	100	Divlja patka gluhara
							Liska crna
I/124	Bratina	Zajedničko županijsko	LD „Smjak“ Bratina	2.608	2.556	98	Srna obična
							Zec obični
							Fazan - gnjetlovi
I/125	Pisarovina - Jamnica	Zajedničko županijsko	LU „Vepar“ Jamnica Pisarovinska	5.060	5.060	100	Srna obična
							Zec obični
							Fazan - gnjetlovi
							Divlja svinja
I/126	Kupčinsko polje	Zajedničko županijsko	LD „Šljuka“ Donja Kupčina	2.855	2.855	100	Srna obična
							Zec obični
							Fazan - gnjetlovi
							Divlja svinja
I/127	Jamnička Gorica	Zajedničko županijsko	LD „Šljuka“ Jamnička Velika	1.894	1.420	75	Srna obična
							Zec obični
							Fazan - gnjetlovi
I/6	Okički lug	Otvoreno državno	S.M.F.Lovac d.o.o. Zagreb	1.651	578	35	Srna obična
							Divlja svinja
XXI/102	Brezovica-Kupinečki Kraljevec	Zajedničko Grad Zagreb	LD „Fazan“ Brezovica-Kupinečki Kraljevec	5.372	322	6	Srna obična
							Divlja svinja
							Zec obični
							Fazan - gnjetlovi

Tablica 16 Lovišta na području Općine Pisarovina

Izvor: Lovački savez Zagrebačke županije, Službene Internet stranice, travanj 2013.
 Ministarstvo poljoprivrede, Informacijski sustav središnje lovne evidencije,
 Zagrebačka županija, Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo.

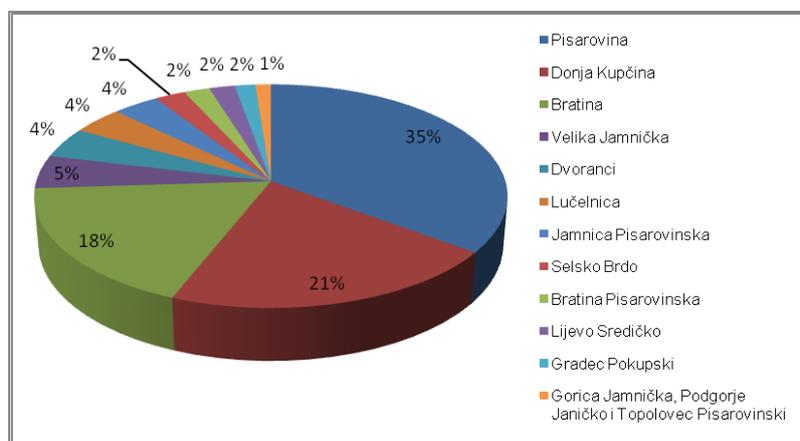
Slika 6 Lovišta na području Općine Pisarovina

Izvor: Lovачki savez Zagrebačke županije, Službene Internet stranice, travanj 2013., Ministarstvo poljoprivrede, Informacijski sustav središnje lovne evidencije i Zagrebačka županija, Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo.

Lovačka društva i lovačke udruge na području Općine su: LD „Šljuka“ Donja Kupčina, LD „Golub“ Pisarovina, LU „Vepar“ Jamnica Pisarovinska, LD „Šljuka“ Jamnička Velika i LD „Srnjak“ Bratina, a organizirana su pod Lovnim uredom Jastrebarsko koje pripada Lovачkom savezu Zagrebačke županije.

3.4. Proizvodnja, poduzetništvo, trgovina i obrt

U nedostatku recentnih službenih podataka na lokalnoj razini, a u svrhu ilustracije prisutnih gospodarskih subjekata na području Općine, korišteni su neslužbeni podaci s internet stranica „www.mojatvrka.net“ od lipnja 2013. godine, prema kojima je na području Općine zabilježeno oko 250 gospodarskih subjekata. Najviše ih je registrirano u Pisarovini (35%), zatim u Donjoj Kupčini (21%), te Bratini (18%). Od djelatnosti najzastupljenija je trgovina i ugostiteljstvo sa 22%, zatim proizvodnja i prerada sa 19%, prijevoz robe i putnika sa 15%, građenje i građevinski završni radovi sa 10%, turizam, sport i rekreacija sa 10%.

Grafikon 3 Gospodarski subjekti po naseljima

Najznačajniji gospodarski subjekti na području Općine su:

- Ekopark Krašograd - Kraš d.d., ekopark u naselju Bratina čije se poslovanje i proizvodnja temelji na ekološki prihvatljivom i održivom načinu. Na posjedu se nalaze apartmansi smještajni kapaciteti u vidu drvenih kućica, restoran s originalnom ponudom specijaliteta, farma krava uzgajanih na ekološki način, te niz sportskih i zabavnih sadržaja.
- Jamnica d.d. – punionica gazirane prirodne mineralne vode Jamnica na lokalitetu Jamnička kiselica,
- Poduzetnička zona Pšarovina d.o.o. – komunalno poduzeće u vlasništvu Općine Pšarovina,
- Krmival – farma svinja u naselju Bratina,
- PIP d.o.o. – tvrtka koja se bavi pčelarstvom i pčelinjim proizvodima iz Pšarovine,
- Čuća promet – farma pilića iz Pšarovine,
- Teragall – proizvođač humusa u Donjoj Kupčini,
- Pokupje d.o.o. – tvrtka koja se bavi slatkovodnom akvakulturom iz Pšarovine.

GOSPODARSKE ZONE						
područje naselja	pretežito proizvodna namjena (I)			pretežito poslovna namjena (K)		
	ukupno (ha)	izgrađeno		ukupno (ha)	izgrađeno	
		(ha)	(%)		(ha)	(%)
GZ Pšarovina	97,07	79,80	82,21	-	-	-
MZ Pšarovina	2,20	0,00	0,00	3,98	0,00	0,00
GZ Jamnička Kiselica	12,87	12,87	100,00	-	-	-
GZ Velika Jamnička	77,97	0,00	0,00	-	-	-
MZ Ekopark Bratina	11,00	11,00	100,00	-	-	-
GZ Bratina	4,06	4,06	100,00	-	-	-
GZ Bratina Kraš	23,34	23,34	100,00	-	-	-
MZ Aerodrom Pšarovina	-	-	-	16,92	0,00	0,00
sveukupno	228,51	131,07	57,35	20,90	0,00	0,00

- nema pojave

Tablica 17 **Gospodarske zone – izdvojeno građevinsko područje**

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Pšarovina (Glasnik Zagrebačke županije, br. 6/03, 1/06, 12/06, 15/09, 27/09-ispravak, 25/12)

Iz gornje tablice je vidljivo da postoje znatne prostorne pričuve za smještaj gospodarskih subjekata. Od ukupne površine izdvojenih gospodarskih zona proizvodne i poslovne namjene 249,41 ha izgrađeno je 131,07 ha ili 52,55%.

3.5. Istraživanje i vađenje mineralnih sirovina

Projekt inventarizacije područja eksploatacije mineralnih sirovina na području Zagrebačke županije (Hrvatski geološki institut, Zagreb, 2009.) je proveo inventarizaciju ležišta i eksploatacijskih polja mineralnih sirovina prema kojem na području Općine Pšarovina ne postoje ležišta mineralnih sirovina.

3.6. Energetika

Na području Općine nema elektroenergetskih postrojenja za proizvodnju električne energije, niti se njihova izgradnja planira. Južnim dijelom područja smješten je visokonaponski dalekovod 220 kV TS Mraclin - RS Brinje u nadležnosti HEP–Operator prijenosnog sustava d.o.o.. Uz navedeni dalekovod područjem Općine prolaze trase planiranih dalekovoda; 2x400 kV TS Mraclin – RS Brinje, 2x400 kV TS Tumbri – Bihać, 2x110 kV TS Tumbri – planirana TS Pšarovina sa odvojkom 2x110 kV za TS Zdenčina.

ELEKTROPRIJENOSNI DALEKOVODI	
naponski nivo	dužina na području Općine
220 kV	10,69 km
ukupno	10,69 km

Tablica 18 *Elektroprijenosni dalekovodi*

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Pisarovina („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 6/03, 1/06, 12/06, 15/09, 27/09-ispravak, 25/12)

3.7. Vodno gospodarstvo

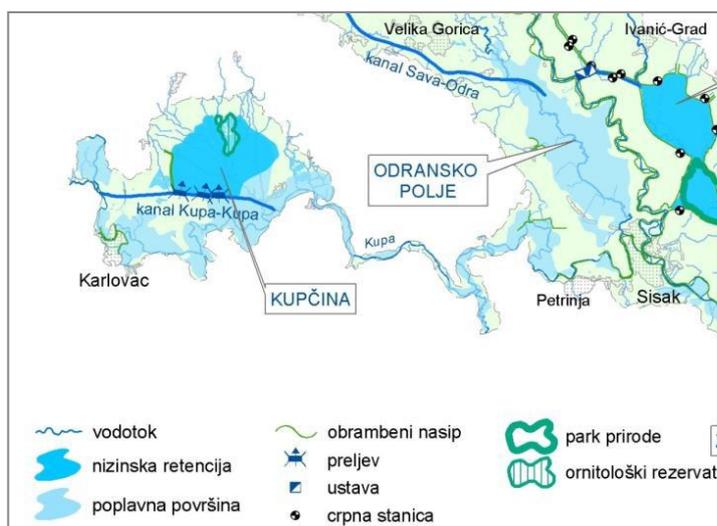
Prema Odluci o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine“, broj 97/10) područje Općine Pisarovina pripada vodnom području rijeke Dunav, podslivu rijeke Save, sektoru C, malom slivu „Zagrebačko prisavlje“, u nadležnosti vodnogospodarskog odjela (VGO) za gornju Savu sa sjedištem u Zagrebu. Isti upravljaju vodama u područjima uređenja voda i zaštiti od štetnog djelovanja voda, melioracijskoj odvodnji, korištenju voda i zaštiti voda.

Temeljem Odluke o popisu voda I. reda („Narodne novine“, broj 79/10) za područje Općine Pisarovina rijeka Kupa, oteretni kanal Kupa – Kupa, spojni kanal Kupčina, retencija Kupčina, svrstane u vode I. reda.

UREĐENJE VODA I ZAŠTITA OD ŠTETNOG DJELOVANJA VODA

U svrhu obrane od poplava Hrvatske vode su donijele Glavni provedbeni plan obrane od poplava (KLASA: 325-02/13-06/6, URBROJ: 374-1-5-13-1 od 31. siječnja 2013.). Sukladno njemu, područje Općine Pisarovina se nalazi u branjenom području br. 11: „Mali sliv Kupa i jugoistočni dio područja malog sliva „Zagrebačko prisavlje“ (Grad Jastrebarsko i Općine Žumberak, Krašić, Klinča Sela i Pisarovina) u sektoru D „Srednja i donja Sava“. Glavni vodotok na promatranom području je rijeka Kupa i oteretni kanal Kupa – Kupa. Objekti na kojima se provode mjere obrane od poplava su pojedine dionice plavljenih prometnice: J. Kiselica - Japarsko, J. Kiselica – Gradac – Sredičko, D. Kupčina – Šišljević, parkiralište uz pogon Jamničke Kiselice, prilaz mostu J. Kiselica – Lasinja.

Obrana od poplave u slivu Kupe sastavni je dio cjelovitog rješenja obrane od poplave cijelog srednjeg Posavlja. Na području Općine Pisarovina u cijelosti je izveden oteretni kanal Kupa – Kupa te djelomično retencija Kupčina. Postojeća retencija Kupčina u konačnoj fazi je izvedena na južnoj, zapadnoj i sjevernoj strani dok je trasa Istočne granica retencije neizgrađena. Kroz IV. Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije korigirana je planirana trasa Istočnog nasipa retencije Kupčina.

Slika 7 Dio sustava zaštite od poplava Srednjeg Posavlja uz rijeku Kupu

Izvor: "Studija o utjecaju na okoliš - Sustav obrane od poplave Srednjeg posavlja" (VPB, 2007. godina).

HIDROMELIORACIJSKI SUSTAV

Na području Općine nije izgrađen hidromelioracijski sustava putem kojeg bi se vršila regulacija napajanja i odvodnje voda.

KORIŠTENJE VODA ZA JAVNU VODOOPSKRBU

Korištenje voda za javnu vodoopskrbu na području Općine Pisarovina provodi se zahvaćanjem i crpljenjem pitke vode iz dva postojeća vodocrpilišta: Meljin (kapacitet cca. Q=8 lit/sek) i Đumlje (kapacitet cca. 5 lit/sek). Zbog prisutnih onečišćenja voda se nakon crpljenja iz vodocrpilišta Meljin, prije upuštanja u vodoopskrbni sustav pročišćava na uređaju za kondicioniranje vode. Prema hidrogeološkim istražnim radovima provedenim tijekom 2007. godine na lokaciji Žeravinec u blizini naselja Bratina moguće je otvaranje novog vodocrpilišta kao dopuna postojećem sustavu vodoopskrbe Općina Pisarovina. Procijenjena izdašnost vodocrpilišta Žeravinec iznosi preko 15 lit/sek. U tijeku izrada tehničke dokumentacije za lokaciju Žeravinec kojom se razmatra uključivanje planiranog vodozahvata u postojeći sustav vodoopskrbe.

Za vodocrpilište Meljin izrađen je 2000. godine Prijedlog Odluke o zaštitnim mjerama i zonama sanitarne zaštite vodocrpilišta Meljin. Za postojeća crpilišta, kao i za planirano crpilište potrebno je temeljem elaborata o zonama sanitarne zaštite i mjerama zaštite donijeti odluku o zonama sanitarne zaštite izvorišta u skladu s važećim Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“, broj 66/11 i 47/13).

KORIŠTENJE VODA ZA UZGOJ SLATKOVODNIH RIBA

Korištenje voda za uzgoj slatkovodnih riba, odnosno ribnjačarstvo, ima dugu tradiciju na području Zagrebačke županije, pa tako i na području Općine Pisarovina. Pisarovinski ribnjaci, površine cca 200 ha, izgrađeni su 1918. godine na močvarnom tlu između naselja Pisarovina i Donja Kupčina. Šezdesetih godina prošlog stoljeća prošireni su za cca 150 ha i svojom današnjom ukupnom površinom od 357 ha su drugi najveći ribnjak na području Zagrebačke županije. Pisarovinski ribnjaci poznati su po sportskom ribolovu.

Ribnjaci su u okviru lovišta 1/8 Pisarovinski ribnjaci - državno uzgajalište, koje je trenutno pod zakupom tvrtke Pokupje d.o.o. iz Pisarovine.

KORIŠTENJE MINERALNIH VODA

Na području savskog drenažnog sustava na lokalitetu Jamnička kiselica, naselje Pisarovina, postoje izvori hladne mineralne vode iz kojih se dobiva i puni stolna voda Jamnica. Voda se crpi iz 500 metara dubokih podzemnih izvora (Janino vrelo) te je zaštićena od svakog onečišćenja. Voda je ljekovita, a sadrži 3800 mg/l minerala i 3500mg/l prirodnog ugljičnog dioksida.

3.8. Turizam

Prednosti Općine Pisarovina za razvoj turizma su očuvani prirodni okoliš, veliki slobodni prostor i očuvana tradicija, te blizina grada Zagreba.

Tip turizma koji prevladava na području Općine su jednodnevni dolasci gostiju na izlet, rekreativno, u lovni turizam i sl., najčešće iz grada Zagreba. Sama Općina Pisarovina nema turističku infrastrukturu koja bi omogućila gostima dulji ostanak, odnosno nema riješen smještajni kapacitet. Jedini smještajni kapaciteti na području Općine su poslovno-turistički kompleks pansion „Jo Lame“ u Pisarovini - kapaciteta 17 soba, eko park „Kraš“ u Bratini - kapaciteta 90-ak ležaja, te jedan apartman u domaćinstvu u naselju Pisarovina. Ostali ugostiteljski objekti u ponudi imaju samo piće i hranu.

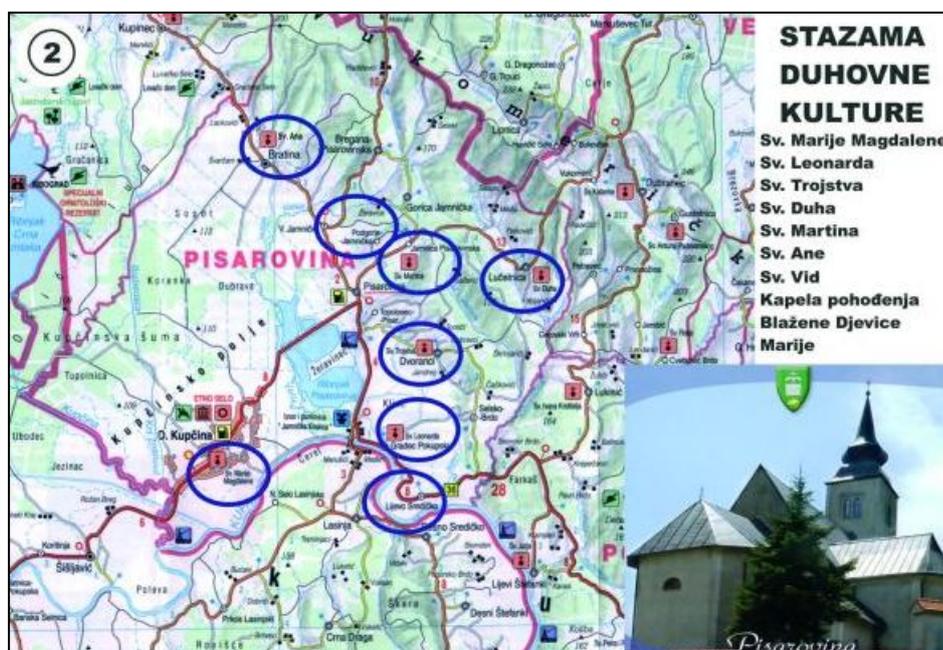
S ciljem promicanja turističkih znamenitosti i identiteta, podizanja kvalitete turističke ponude, promocije i obavljanja promotivnih aktivnosti od zajedničkog interesa za sve subjekte u turizmu Općine osnovana je Turistička zajednica Općine Pisarovina (u daljnjem tekstu: Zajednica). Zajednica je pravna osoba čije su članice pravne i fizičke osobe u djelatnostima ugostiteljstva i turizma i s tim neposredno povezanim djelatnostima s područja Općine Pisarovina. Aktivnosti Zajednice mogu se podijeliti u dva osnovna pravca: aktivni i tradicionalni, koje su usmjerene na „Pisarovinski prsten“, Karlovac – Jastrebarsko – Zagreb – Velika Gorica.

Razvoj aktivnog turističkog sadržaja provodi se kroz ugošćavanje sportskih i kulturnih događanja namijenjenih mladim pojedincima i grupama. Prvi cilj su aktivni sportaši koji mogu koristiti prostor Općine za biciklizam, paragliding, kajak i kanu, ekstremne sportove i druge fizičke aktivnosti. Drugi smjer djelovanja su kulturna događanja kao što su koncerti na otvorenom, izvedbe kazališnih predstava, umjetničke kolonije i druge aktivnosti.

Tradicionalni turistički sadržaji namijenjeni su organiziranim grupama i obiteljima. Razvoj ponude u ovom segmentu obilježen je intenzivnim radom na obogaćivanju ponude Zavičajnog muzeja Donja Kupčina, obnavljanju tradicije pučkih "Kupskih Večeri", koncertima KUD-ova te radovima na šetalištu uz rijeku Kupu i plaži u Lijevom Sredičkom.

Prema Marketingu projekta turističkog razvoja Općine Pisarovina 2012.-2020. (autor: Alija Pozderac, 2012. godina) oblici selektivnog turizma koji se mogu razvijati na području Općine obzirom na njene potencijale su:

- ruralni turizam - obiteljska poljoprivredna gospodarstva (do sada registrirano 7 OPG),
- izletnički i vikend turizam – 150 tradicijskih kuća i čardaka, slikoviti pejzaži, hrastova šuma,
- duhovni turizam – objekti centara duhovne kulture: crkve Sv. Marije Magdalene, Sv. Leonarda, Sv. Trojstva, Sv. Duha, Sv. Martina, Sv. Ane, Sv. Vida, kapela pohađenja Blažene Djevice Marije,
- turizam sportsko ribolovni, na vodi i uz vodu – pisarovinski ribnjaci, rijeke Kupa i Kupčina, rječice Veščak i Kravarščica, potoci Brebernica i Lučelnica,
- lovni turizam – 8 lovišta, kvalitetna prirodnih staništa visoke i niske divljači,
- zdravstveni, medicinski i estetski turizam – izvori mineralne vode, izvori pitkih voda, ljekovito bilje, proizvodi na bazi meda, kozjeg mlijeka i sl.,
- rezidencijalni turizam - 800 vikend kuća,
- konjički turizam – konjički klubovi, ergele i hoteli za konje,
- kulturni i kulturno-povijesni turizam – kulturno povijesno nasljeđe, mnogobrojne tradicijske i godišnje priredbe i događaji, Zavičajni muzej Donja Kupčina, revitalizacija vile Lovrenčić - kušaonica vode i izložba povijesti Jamničke kiselice u vidu muzejske postave, lječilište Jamnička kiselica...

Slika 8 **Stazama duhovne kulture**
Izvor: Marketing projekt turističkog razvoja Općine Pisarovina 2012.-2020., Alija Pozderac, 2012. godina

4. Opremljenost prostora prometnom i komunalnom infrastrukturom

4.1. Prometna infrastruktura

CESTOVNI PROMET

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta („Narodne novine“, broj 66/13) područjem Općine Pisarovina prolaze sljedeće razvrstane ceste:

- državne ceste:
 - D36 Karlovac (D1) – Pokupsko – Sisak - čvor Popovača (A3),
- županijske ceste:
 - Ž1037 A.G. Grada Zagreba – Bregana Pisarovinska – Velika Jamnička (Ž3106),
 - Ž3106 Klinča Selo (D1) – Kupinec – Pisarovina (D36),
 - Ž3108 A.G. Grada V. Gorica – Lučelnica – Pisarovina (D36),
- lokalne ceste:
 - L31186 Bregana Pisarovinska (Ž1037) – Gorica Jamnička – Ž3108,
 - L31187 D36 – Dvoranci – Selsko Brdo – D36,
 - L31213 Pisarovina: Ž3106 – D36.

DULJINE RAZVRSTANIH CESTA NA PODRUČJU OPĆINE PISAROVINA			
Državne ceste	18,979 km		30,60%
Županijske ceste	24,166 km		38,97%
Lokalne ceste	18,872 km		30,43%
Ukupno:	62,017 km		100,00%

Tablica 19 *Duljine razvrstanih cesta na području Općine Pisarovina*

Izvor: Dopis oznaka KLASA: 350-02/13-01/199, URBROJ: 345-312/73-2013-2-MG od 27.05.2013., Hrvatske ceste d.o.o., Sektor za studije i projektiranje, Odjel za studije, zakonsku i tehničku regulativu.

Državnim cestama upravlja, gradi, rekonstruira i održava Hrvatske ceste d.o.o., za županijske i lokalne ceste nadležna je Županijska uprava za ceste Zagrebačke županije, dok je za nerazvrstane ceste nadležna Općina Pisarovina putem komunalnog društva Poduzetnička zona Pisarovina d.o.o., Jedinica „Ceste“, čiji je osnivač i 100% vlasnik Općina. Komunalno društvo obavlja poslove održavanja nerazvrstanih cesta: navoženje kamena, čišćenje i iskop odvodnih jaraka, izrade propusta oborinskih voda, isctavanje horizontalne i postava vertikalne signalizacije, čišćenje prometnica, manji rekonstruktivni zahvati te čišćenje nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima. Za investicijsko održavanje nerazvrstanih cesta - asfaltiranje i izradu nogostupa, komunalno društvo u ime Općine izrađuje programe, te javnim natječajima odabire izvođače i provodi nadzor nad izvođenjem radova.

Programom građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2009. do 2012. godine („Narodne novine“, broj 147/09) planirane su aktivnosti na državnoj razini vezano na izradu studija i istraživanja, dovršenje nužne projektne dokumentacije te realizaciju planiranog programa izgradnje i održavanja javnih cesta. Temeljem navedenog Programa planirana je i izgrađena državna cesta – obilaznica naselja Pisarovina.

Za planiranu državnu cestu smještenu na području Općine Klinča Sela i Pisarovina, izrađena je i prihvaćena Studija o utjecaju na okoliš za zahvat „Izgradnja državne ceste od čvora Donja Zdenčina (autocesta A1) do mosta na Kupi kod Lasinje“ (Interplan, 2011.).

U proteklom periodu Općina je kroz svoje programe izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture koje donosi za jednogodišnje razdoblje izvršila niz aktivnost kojima je izgradila i održavala nerazvrstane ceste kao što su asfaltiranje i sanacija asfaltiranih cesta, izgradnja nogostupa, parkirališta, te izgradnja autobusnih stajališta – ugibaldišta i čekaonica.

Javni autobusni prijevoz obavljaju dvije tvrtke u kooperaciji, Samoborček turist d.o.o. iz Zagreb i Samoborček d.o.o. iz Samobora, autobusnim linijama na relacijama:

- Pisarovina – Klinča Selo,
- Zagreb (Savski most) – Kupinečki Kraljevec – Donja Kupčina,
- Pisarovina – Lijevo Sredičko,
- Pisarovina – Lučelnica – Vukomerići – Dubranec.

Od planiranih cesta dokumentima prostornog uređenja posebno treba izdvojiti planiranu državnu cestu most na Kupu (Lasinja) – čvor Donja Zdenčina (autocesta Zagreb – Karlovac) – Klinča Sela koja će proći od južnog do sjeverozapadnog dijela Općine, te planiranu državnu cestu Karlovac – Pokupsko – Sisak – Popovača, D36, koja će proći južnim dijelom Općine uz rijeku Kupu.

Prostornim planom uređenja Općine Pisarovina planirana je izgradnja više novih lokalnih cesta koje će transverzalno povezivati županijsku cestu Ž3106 i planiranu državnu cestu most na Kupu (Lasinja) – čvor Donja Zdenčina (autocesta Zagreb – Karlovac) – Klinča Sela ukupne duljine 17 km (od čega na području Općine 12 km), te izgradnja lokalne ceste koja će povezivati naselja Bratina i Donja Kučina duljine 8 km. Također je planirano uređenje nerazvrstanih cesta te njihovo uvrštavanje u javne lokalne ceste ukupne duljine 23,15 km.

ŽELJEZNIČKI PROMET

Na području Općine ne odvija se željeznički promet niti ima željezničkih građevina, ali je dokumentima prostornog uređenja planirana željeznička pruga od značaja za lokalni promet Zdenčina – Pisarovina. Pruga će biti priključena na željezničku prugu od značaja za međunarodni promet Zagreb – Karlovac – Oštarije – Knin – Split (pruga koridora V) na kolodvoru Zdenčina, prolaziti će područjem Općine Klinča Sela i Općine Pisarovina do gospodarske zone Pisarovina, usporedno sa planiranom državnom cestom most na Kupu (Lasinja) – čvor Donja Zdenčina (autocesta Zagreb – Karlovac) – Klinča Sela.

ZRAČNI PROMET

Na području Općine nema zračnih luka i letjelišta. Dokumentima prostornog uređenja u naselju Bratina je određena lokacija za smještaj manje zračne luke u istraživanju, referentnog koda 2B. S ciljem realizacije zračne luke Općina Pisarovina je poduzela određene korake: izgrađena je pristupna cesta, izgrađena je i ograđena pista, te je u završnoj fazi potvrda glavnog projekta za hangare.

RIJEČNI PROMET

Dokumentima prostornog uređenja planirana je plovnost rijeke Kupe na dionici Sisak – Karlovac, kao plovni put druge kategorije.

Temeljem Pravilnika o razvrstavanju i otvaranju vodnih putova na unutarnjim vodama („Narodne novine“, broj 77/11) rijeka Kupa je klasificirana kao državni vodni put na dionici od ušća Odre do Ozlja kao vodni put I. klase na duljini 155,6 km.

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

Prema konstataciji iz Lokalne razvojne strategije Općine Pisarovina područje Općine u potpunosti je pokriveno fiksnom i mobilnom telefonijom.

Od sustava elektroničkih komunikacija u nepokretnoj mreži na području Općine Pisarovina nalazi se 5 udaljenih pretplatničkih stupnjeva (UPS): Bratina, Lučelnica, Topolovec Pisarovinski, Selsko Brdo i Donja Kupčina; korisnički i spojni, te magistralni vodovi i kanali.

Prostorno gledano, sustav elektroničkih komunikacija u pokretnoj mreži na području Općine Pisarovina, prema podacima dobivenim od Hrvatske agencije za poštu i elektroničke telekomunikacije HAKOM za potrebe izrade ovog Izješća, čine ukupno 3 bazne postaje. Broj

lokacija na kojima se nalaze, uzevši u obzir činjenicu da bazne postaje različitih operatera mogu biti na istom antenskom stupu ili postojećem objektu, su 2 lokacije koje možemo podijeliti na:

1. antenski stupovi u vlasništvu operatera javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (VIPnet, Tele2 i HT): 1,
2. antenski prihvatni na postojećim objektima: 2.

Daljnji prostorni razvoj elektroničkih komunikacija može se očekivati u interpolaciji novih samostojećih antenskih stupova unutar elektroničkih komunikacijskih zona za smještaj samostojećih antenskih stupova, koje su utvrđene Zajedničkim planom razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture 2011.-2013. godine po Uredbi o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezne opreme („Narodne novine“, broj 131/12). Također, razvoj elektroničkih komunikacija može se provoditi i postavljanjem elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezne opreme na postojeće građevine u skladu s posebnim uvjetima tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima, te općim uvjetima danim Prostornim planom uređenja Općine Pissarovina.

4.2. Opskrba energijom

PLINOOPSKRBA

Područje Općine Pissarovina nije pokriveno distribucijskom plinoopskrbnom mrežom, ali je ishodaena lokacijska dozvola za izgradnju mreže.

ELEKTROOPSKRBA

Opskrba električnom energijom područja Općine Pissarovina je u nadležnosti tvrtke HEP-ODS d.o.o., Elektra Karlovac, pogon Jastrebarsko.

Elektroopskrba se obavlja preko dva elektroenergetska objekta:

- TS Zdenčina 110/10 kV snage 20 MVA, koja se napaja električnom energijom iz 110 kV dalekovoda Tumbri (Zagreb) – Pokuplje (Karlovac),
- TS Cvetković 35/10 kV snage 4+4 kVA, koja se napaja električnom energijom preko 35 kV dalekovoda iz Karlovca.

Općinska razvodna mreža je napona 20 kV, a transformacija električne energije riješena je uglavnom preko stupnih transformatorskih stanica TS 20/0,4 kV kojih, prema podacima dobivenim od HEP-ODS d.o.o., Elektra Karlovac, za područje koje pokrivaju ima ukupno 42, od kojih su neki vjerojatno izvan granica Općine.

ELEKTROOPSKRBNI VODOVI	
nazivni napon vodova	Duljina (km)
Nadzemni vodovi 20 kV	51,70
Podzemni vodovi 20 kV	3,80
Nadzemni vodovi 0,4 kV	63,00
Podzemni vodovi 0,4 kV	1,20
ukupno	119,70

Tablica 20 *Elektroopskrbni vodovi*

Izvor: Dopis oznaka 4/17-2874/13 DT od 03.06.2013., HEP-ODS d.o.o., Elektra Karlovac.

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

Na području Općine Pissarovina nema izgrađenih postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneraciju koja su priključena na prijenosnu ili distribucijsku mrežu.

4.3. Opskrba pitkom vodom i odvodnja otpadnih voda

KORIŠTENJE VODA

Opskrbu pitkom vodom - crpljenje, prerada i distribucija pitke vode, kao i odvodnju i preradu kanalizacijskih voda, na području Općine Pissarovina pruža komunalno društvo Poduzetnička zona Pissarovina d.o.o., Jedinica „Voda i odvodnja“, do kraja 2013. godine, a potom će novo osnovano

trgovačko društvo Vode Pisarovina d.o.o. preuzeti djelatnost opskrbe pitkom vodom, te odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda.

Vodoopskrbni sustav je u vlasništvu Općine Pisarovina i sastoji se od dva vodocrpilišta (Meljin i Đumlije), pogona za tretman pitke vode, vodospreme te magistralne i sekundarne distributivne mreže. Javna vodoopskrba na području Općine uspostavljena je u svim naseljima, tako da je moguće priključenje gotovo svih stanovnika. Trenutno je izvedeno cca 1200 priključaka te se procjenjuje da je na javni vodoopskrbni sustav priključeno oko 90% stanovništva.

Cijeli sustav većom dijelom je izgrađen u proteklom periodu, visoke je kvalitete i rastućih kapaciteta isporuke kvalitetne pitke vode potrošačima. Od 2008. godine, nakon ulaganja u izgradnju javne vodoopskrbne mreža, komunalno društvo je u mogućnosti zadovoljiti sve potrebe stanovništva i gospodarskih subjekata na području Općine Pisarovina. Duljina javne magistralne i lokalne vodoopskrbne mreže na području Općine iznosi 120 km.

Zbog kontinuiranog porasta potrošnja vode uslijed napuštanja korištenja privatnih bunara i priključivanja kućanstava na vodoopskrbnu mrežu te zbog otvaranja novih gospodarskih pogona provode se novi vodoistražni radovi i otvaraju se novi kapaciteti. Programom izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture Općine Pisarovina za 2013. godinu predviđena je izgradnja vodocrpilišta Žeravinec - Bratina sa postrojenjem za pročišćavanje voda te izgradnja vodovodne mreže od vodocrpilišta do magistralnog cjevovoda u Velikoj Jamničkoj dužine 2,7 km.

U budućnosti se također predviđa unapređenje automatskog i daljinskog upravljanja sustavom što će dovesti do optimalnog režima rada, boljim nadzorom nad sustavom i smanjenju utroška energije.

ODVODNJA OTPADNIH VODA

Javna odvodnja sa pratećim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda na području Općine Pisarovina planirana je sa tri manja samostalna sustava koja se zbog tehničkih i financijskih razloga neće priključiti na neki od većih sustava odvodnje, a pokrivala bi sljedeća tri područja Općine:

- dio naselja Pisarovina i gospodarsku zonu Pisarovina,
- naselja Velika Jamnička i Bratina,
- naselje Donja Kupčina.

Također postoji mogućnost da se na području zone Aerodroma Pisarovina (Bratina) izvede još jedan sustav odvodnje sa uređajem za pročišćavanjem otpadnih voda, koji će biti dio sustava odvodnje sa susjednog područja Općine Klinča Sela.

U proteklom periodu izgrađen je sustav javne odvodnje otpadnih voda za dio naselja Pisarovina i gospodarsku zonu Pisarovina u duljini od 5 km i jedan uređaj za pročišćavanje otpadnih voda sadašnjeg kapaciteta 1000 ES. Planirani konačni kapacitet uređaja za pročišćavanje je 4500 ES. Navedeni izgrađeni sustav još nije u funkciji.

U skladu sa zakonskom regulativom donesena je Odluka o odvodnji otpadnih voda za Općinu Pisarovina („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 13/12), kojom se definira način odvodnje i lokacije ispuštanja otpadnih voda, obaveza priključenja na sustav javne odvodnje otpadnih voda, te uvjeti i način ispuštanja otpadnih voda na područjima na kojima nije izgrađen sustav odvodnje.

4.4. Upravljanje grobljima

Na području Općine nalaze se 6 mjesnih groblja i to u naseljima: Jamnica Pisarovinska, Donja Kupčina, Gradec Pokupski, Lijevo Sredičko, Dvoranci i Lučelnica. Upravljanje i održavanje groblja na području Općine povjereno je komunalnom društvu Poduzetnička zona Pisarovina d.o.o., Jedinica „Zelenilo i groblja“.

naselje	prateći objekti	kapacitet	
		Korisnika*	grobna mjesta**
Jamnica Pisarovinska	mrtvačnica	714	1.168
Donja Kupčina	mrtvačnica	681	1.247
Lučelnica	mrtvačnica	135	261
Dvoranci	-	181	277
Lijevo Sredičko	mrtvačnica	132	261
Gradec Pokupski	-	130	216
Na ukupnoj površini 3,56 ha, ukupno:		1.973	3.430

*-korisnici su osobe kojima je grobno mjesto dodijeljeno rješenjem, **-grobna mjesta su slobodna mjesta za ukop.

Tablica 21 **Grobja**

Izvor: ukupna površina - Prostorni plan uređenja Općine Pisarovina (Glasnik Zagrebačke županije, br. 6/03, 1/06, 12/06, 15/09, 27/09-ispravak, 25/12), prateći objekti i kapacitet – Internet službene stranice Općine Pisarovina.

Zbog nedostatka slobodnih mjesta za ukop u proteklom periodu izvršeno je proširenje groblja u naseljima Jamnici Pisarovinskoj, Lučelnici i Dvorancima. Također u proteklom periodu su izgrađene mrtvačnice u Lučelnici i Ljevom Sredičkom, mrtvačnica u Dvorancima je u izgradnji, a planirana je i izgradnja mrtvačnice u Gradecu Pokupskom.

4.5. Postupanje s otpadom

Prema prethodnom Zakonu o otpadu („Narodne novine“, broj 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09), a u skladu s Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 130/05) i Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. („Narodne novine“, broj 85/07) izrađen je Plan gospodarenja otpadom Općine Pisarovina u rujnu 2008. godine, kojim su se odredile mjere odvojenog skupljanja komunalnog otpada, popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta i dr.. Sukladno zakonskim odredbama, Plan vrijedi za razdoblje od osam godina od dana donošenja.

Stupanjem na snagu novog Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13) postojeći Plan gospodarenja otpadom Općine Pisarovina ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen u dijelu koji nije u suprotnosti s odredbama novog Zakona, a Općina Pisarovina trebat će sve nadležnosti i obveze u gospodarenju otpadom uskladiti s novim zakonskim odredbama.

Na području Općine Pisarovina ne postoji legalno odlagalište otpada, nego se odlaganje otpada prikupljenog po različitim vrstama vrši putem koncesionara na najbližim odlagalištima izvan Zagrebačke županije. Način zbrinjavanje pojedinih vrsta otpada je sljedeći:

Lokacije zbrinjavanja otpada	
Komunalni otpad	Koncesionar – izvan Zagrebačke županije
Zeleni otpad	Koncesionar – izvan Zagrebačke županije
Glomazni otpad	Koncesionar – izvan Zagrebačke županije
Građevinski otpad	U izgradnji – reciklažno dvorište u Gospodarskoj zoni Pisarovina
Industrijski otpad	izvan Zagrebačke županije
Tehnološki otpad	izvan Zagrebačke županije
Opasni otpad	izvan Zagrebačke županije

Tablica 22 **Lokacije zbrinjavanja otpada**

Izvor: Lokalna razvojna strategija Općine Pisarovina, Micro projekt d.o.o., 2009. godina.

Tijekom 2011. godine na području Općine proizvedeno je ukupno 723,23 tone komunalnog otpada, što je iznosilo 214 kg/stanovniku. Od ukupnog otpada na miješani komunalni otpad je otpadalo 99,57%, a na odvojeno skupljene vrste otpada tek 0,43%, što je daleko ispod županijskog prosjeka koji iznosi 13,00%.

područje	Ukupna količina komunalnog otpada (t)	proizvedeno kg/st	miješani komunalni otpad	odvojeno skupljene vrste iz komunalnog otpada	
				(t)	udio
Općina Pisarovina	723,23	214	720,11	3,12	0,43%
Zagrebačka županija	74.859,00	224	65.160,00	9.698,00	13,00%

Tablica 23 **Količine komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u 2011.**

Izvor: Izvješće o komunalnom otpadu za 2011. godinu, Agencija za zaštitu okoliša, veljača 2013., PL-SKO.

Za sanaciju tri ilegalna odlagališta otpada izrađen je elaborat Plan sanacije divljih odlagališta otpada na području Općine Pisarovina, listopad 2008. godine, te su u skladu s navedenim elaboratom u proteklom periodu sanirana sva ilegalna odlagališta otpada: Jagonjički put i Puheki polje u naselju Bratina, te Kravaršćica u naselju Lijevo Sredičko.

5. Zaštita i korištenje prostora od posebnog značaja

5.1. Zaštita prirodnih vrijednosti

Na prostoru Općine Pisarovina nema zaštićenih prirodnih vrijednosti prema Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 70/05, 139/08 i 57/11), ali se sukladno navedenom Zakonu na području Općine Pisarovina nalazi jedno područje predloženo za zaštitu u kategoriji značajni krajobraz. To je prostor Doline rijeke Kupe koji se još prostire i na području općina Krašić i Pokupsko, te na područje susjednih županija, Karlovačke i Sisačko-moslavačke županije. Područje uz rijeku Kupu značajno je zbog hidroloških, krajobraznih i rekreacijskih vrijednosti. Područje je bilo devastirano ratnim razaranja, neprimjerenom vikend izgradnjom te nekontroliranim odlaganjem otpada, pa je stoga i predloženo za stavljanje pod posebnu zaštitu kako bi se zaustavilo daljnje devastiranje i provela sanacija tog značajnog područja. Zakon o zaštiti prirode samo okvirno određuje način zaštite u značajnom krajobrazu, a detaljnije mjere zaštite propisat će Županija prilikom donošenja odluke o proglašenju ovog područja zaštićenim.

Prostor uz potok Brebernicu i šumske površine kao dio šire zaštite prirodnog rezervata Crna Mlaka je osobito vrijedan predjel - prirodni krajobraz, evidentiran da se štiti prostorno planskim mjerama. Uz vodotok Brebernicu, koji pripada slivu rijeke Kupe, a protiče istočno od rezervata Crna Mlaka, nalaze se vlažne dolinske livade s oazama oraničnih površina i manjih ili većih šumskih površina hrasta lužnjaka i graba. Veći dio toka je reguliran, te su livade ocjeditije i povoljnije za poljoprivredu. Potrebno je napomenuti da su vlažne dolinske livade busike uslijed melioracijskih zahvata, zbog produktivnije poljoprivredne proizvodnje, već postale vrlo rijetke. Ta vrsta livada pridonosi biološkoj raznolikosti pojedinog kraja i čitave regije.

Uredbom o proglašenju ekološke mreže („Narodne novine“, broj 109/07) u listopadu 2007. godine proglašena je ekološka mreža Republike Hrvatske. Sukladno tome na prostoru Općine nalazi se međunarodno važno područje za ptice HR1000001 „Pokupski bazen“, površinska važna područja za divlje svojte i staništa: HR2000451 „Ribnjaci Pisarovina“ i HR2000642 „Kupa“, te točkasta važna područja za divlje svojte i staništa: HR2000797 „Bregana Pisarovinska“, HR2000810 „Jamnička kiselica“ i HR2000812 „Lijevo Sredičko“.

U Donjoj Kupčini nalazi se 30-tak aktivnih gnijezda roda, pa postoji inicijativa da se ovo mjesto temeljem Zakona proglasi zaštićenim posebnim ornitološkim rezervatom bijelih roda.

5.2. Zaštita i očuvanje okoliša

U cilju zaštite i očuvanja okoliša potrebno je sukladno zakonskoj regulativi pokrenuti odgovarajuće aktivnosti i mjere kojima bi se spriječilo onečišćenje i zagađenje okoliša, nastanak šteta, smanjile i/ili otklonile štete nanosene okolišu te povratio okoliš u stanje prije nastanka štete.

Na području Općine Pisarovina uočena su onečišćenja i zagađenja okoliša u odnosu na zrak, tlo, vodu i buku.

ONEČIŠĆENJE ZRAKA

Utjecaj na onečišćenje zraka na području Općine imaju pojedinačna ložišta na kruti ogrjev te manji utjecaj ima lokalni cestovni promet. Obzirom da na području Općine nije izgrađen lokalni plinoopskrbni sustav gotovo sva kućanstva griju se loženjem na kruta goriva, čime se u nepovoljnim atmosferskim prilikama stvara smog. Za izgradnju lokalne plinoopskrbne mreže dobivena je lokacijska dozvola te će se po njoj izgradnji i postupnim prelaskom sustava grijanja kućanstava na plin smanjiti i negativan utjecaj loženja na kruta goriva na onečišćenje zraka. Obzirom na planiranu izgradnju novih gospodarskih sadržaja očekuje se povećanje prometa te ujedno i povećanje utjecaja prometa na onečišćenje zraka.

ZAGAĐENJE TLA I VODA

Značajni onečišćivači tla i voda na području Općine Pisarovina su gospodarski subjekti – farma svinja i punionica mineralne vode. Farma svinja „Krmival“ Bratina proizvodi otpad životinjskog podrijetla te je time najvećih onečišćivač poljoprivrednih površina i kanala oborinske vode. Drugi onečišćivač je punionica mineralne vode „Jamnica“ d.o.o.. Punionica proizvodi tehnološke otpadne vode koje se prethodno pročišćavaju, a potom ispuštaju u rijeku Kupu.

Neizgrađenost sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području cijele Općine također predstavlja jedan od oblika zagađenja tla i vode. Izgradnja ovog komunalnog sustava jedan je od najvažnijih prioriteta Općine.

Zagađenje tla i voda bila su prisutna u proteklom periodu u vidu „divljih“ odlagališta raznih vrsta otpada. Do sad su sva divlja odlagališta sanirana.

EMISIJA BUKE

Izvor buke na području Općine je lokalni promet kroz naselja. Obzirom na planiranu izgradnju novih gospodarskih sadržaja očekuje se povećanje prometa te ujedno i povećanje emisije buke.

5.3. Značajnost krajobraza

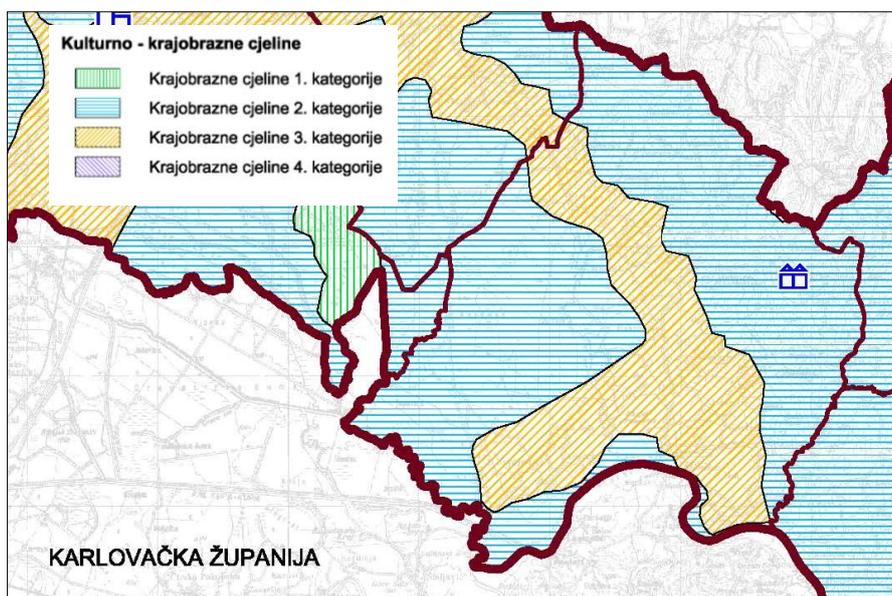
Pod pojmom „krajobraz“ podrazumijeva se cjelovita prostorna, biofizička i antropogena struktura, koja se može ocijeniti u rasponu od potpuno prirodne do potpuno antropogene. Na području Općine može se govoriti o pretežito prirodnom krajobrazu do umjereno antropogenom krajobrazu. Ovo se prvenstveno očitava u velikim površinama očuvanih šuma i velikim poljoprivrednim površinama, te rahlo izgrađenim strukturama naselja, velikim ribnjacima, kultiviranim poljoprivrednim površinama i manjim gospodarskim strukturama izvan naselja. Takav kulturni krajobraz pretežito poljoprivrednog i šumskog područja potrebno je prepoznati kao javno dobro velikog značaja zbog očuvanog okoliša i ruralnog prostora s mogućnošću uspješnog ruralnog i razvoja i očuvanja. U tom pogledu potrebno je očuvati krajobraz od gradnje građevina koje bi svojim neprimjerenim izgledom za ovaj pretežito prirodni prostor mogle narušiti krajobraznu sliku i umanjiti joj prirodne vrijednosti.

Obzirom na stupanj očuvanosti tradicijskih struktura, mreže povijesnih komunikacija, povijesnih naselja, krajobraznih vrijednosti, razmještaj, gustoću i vrijednost nepokretnih kulturnih dobara, Ministarstvo kulture izvršilo je vrednovanje kulturno-krajobraznih cjelina Zagrebačke županije, te ih je podijelilo u četiri kategorije (1. kategorija – nacionalnog značaja, 2. kategorija – regionalnog značaja, 3. kategorija – bez izraženog prostornog identiteta sa pojedinačnim vrijednim kulturnim dobrima i 4. kategoriju – cjeline s izraženim konfliktima u prostoru), a koje su ucrtane u Prostornom planu Zagrebačke županije. Prema navedenoj podjeli prostor Općine Pisarovina koji pripada središnjem prostoru Vukomeričkog gorja s dijelom Pokuplja svrstan je u krajobraznu

cjelinu 2. kategorije (krajobrazna cjelina regionalnog značaja), a preostali prostor svrstan je u krajobraznu cjelinu 3. kategorije.

Na razini Županije, u veljači 2013. godine započela je izrada Krajobrazne studije čija obveza proizlazi iz Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske, Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, Zakona o potvrđivanju Konvencije o europskim krajobrazima („Narodne novine“ broj 12/02, 11/04), te Prostornog plana Zagrebačke županije. Ciljevi izrade Krajobrazne studije Zagrebačke županije jesu: prepoznati krajobrazne tipove i područja, opisati njihova obilježja, ocijeniti vrijednosti i osjetljivost te ih uključiti u procese prostornog, društvenog i gospodarskog planiranja. To ujedno znači stvaranje novog pristupa i novih politika planiranja i upravljanja prostorom koje će uvažavati prepoznata krajobrazna obilježja, mogućnosti i ograničenja te na taj način primjerenije prostorno uređenje.

Na lokalnoj razini, za područje Općine Pisarovina do sada nije izrađena niti je u tijeku izrada krajobrazne osnove.

Slika 9 Kulturno-krajobrazne cjeline

Izvor: Kartogram 6. Valorizacija kulturno-krajobraznih obilježja prostora, Prostorni plan Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02, 8/05, 8/07, 4/10, 10/11, 14/12-pročišćeni tekst).

5.4. Zaštita i očuvanje kulturne baštine

Prema dobivenim podacima Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Zagrebu, za izradu ovog Izvešća te podacima dobivenim za izradu Prostornog plana Zagrebačke županije nepokretna i pokretna kulturna dobra, nacionalnog i regionalnog značenja, koja su zaštićena, preventivno zaštićena i evidentirana za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99, 151/03, 157/03-Ispravak, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12), sistematizirana po vrstama i podvrstama, na području Općine Pisarovina su sljedeća:

1. POVIJESNA NASELJA I DIJELOVI NASELJA

R.br.	Naselje	Nacionalno ili Regionalno značenje	Rješenje o zaštiti
Seoskih obilježja			
1.	Lučelnica	R	evidentirano

2. POVIJESNA GRAĐEVINA I SKLOP ILI DIO GRAĐEVINE S OKOLIŠEM

R.br.	Građevina	Naselje	Nacionalno ili Regionalno značenje	Rješenje o zaštiti
Civilne građevine – Stambene zgrade				
1.	Tradicijska kuća, Pissarovina kbr. 65	Pissarovina	R	P-3916 (06.05.2011.)
Civilne građevine - Građevina javne namjene				
2.	Graditeljski kompleks Zavičajnog muzeja	Donja Kupčina	R	Z-1585
Sakralne građevine				
3.	Župna crkva Sv. Marije Magdalene	Donja Kupčina	R	Z-2353
4.	Kapela Presvetoga Trojstva	Dvoranci	R	Z-2355
5.	Župna crkva Sv. Martina sa župnim dvorom	Jamnica Pissarovinska	R	Z-2631
6.	Kapela Sv. Duha	Lučelnica	R	Z-2356
7.	Kapela Sv. Vida	Podgorje Jamničko	R	Z-2070
Gospodarske i industrijske građevine				
8.	Upravna zgrada i punionica Jamnica	Jamnica Pissarovinska	R	evidentirano

3. POKRETNNA KULTURNA DOBRA

R.br.	Kulturno dobro	Naselje	Rješenje o zaštiti
1.	Orgulje u župnoj crkvi Marije Magdalene	Donja Kupčina	Z-4219

Tablica 24 *Kulturna dobra nacionalnog i regionalnog značenja*

Izvor: Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Zagrebu, lipanj 2013. i Prostorni plan Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02, 8/05, 8/07, 4/10, 10/11, 14/12-pročišćeni tekst).

Osim Zakonom zaštićenih, preventivno zaštićenih i evidentiranih kulturnih dobara na području Općine Pissarovina nalaze se i mnogobrojna kulturna dobra lokalnog značenja koja su evidentirana u Prostornom planu uređenja Općine Pissarovina te se štite planskim mjerama.

U najznačajnija kulturna dobra Općine Pissarovina i ovoga kraja je Kapela sv. Leonarda u Gradecu Pokupskom koja pripada skupu drvenih kapela i crkvi Turopolja.

6. Obvezni prostorni pokazatelji

Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Vrijednost	Jedinica
1. OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA				
1.1. DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1. Broj stanovnika	3.689	broj
		2. Indeks kretanja broja stanovnika	99,78	broj
		3. Prirodni prirast stanovništva	-32	broj
	B. Razmještaj i struktura kućanstava	1. Broj kućanstava*	1.186	broj
		2. Indeks rasta broja kućanstava*	107,82	broj
		3. Prosječna veličina kućanstva*	3,11	broj
1.2. SOCIJALNO - GOSPODARSKA STRUKTURA	C. Ekonomski razvoj	1. Indeks razvijenosti	92,52	broj
		2. Stupanj razvijenosti	III.	broj
2. STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA				
2.1. OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1. Broj naselja	14	broj
		2. Gustoća naselja	96,38	naselja /1000 km ²
		3. Gustoća naseljenosti	25,39	stanovnika /km ²
2.2. KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U	A. Površina naselja	Površina GP naselja i IGP – ukupno planirana	1.262,47	ha

NASELJIMA	B. Građevinska područja (GP)	1. Površina GP naselja – ukupno planirana	859,27	ha
		2. Udio GP u odnosu na ukupnu površinu Općine	8,69	%
		3. Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu Općine	7,05	%
		4. Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	18,85	%
		5. Broj stanovnika/ukupna površina GP	2,92	stanovnika/ha
		6. Broj stanovnika/izgrađena površina GP	3,60	stanovnika/ha
2.3. IZDOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	C. Izdvojena građevinska područja (IGP)	1. Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana	403,20	ha
		2. Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP		
		2.a. Ugostiteljsko-turistička namjena	71,64	ha
			17,77	%
		2.b. Gospodarska namjena - ukupna (proizvodna, poslovna, infrastrukturna, OIE i dr.)	249,78	ha
			61,95	%
		2.c. Sport i rekreacija	78,22	ha
			19,40	%
		2.d. Područja posebne namjene	0,00	ha
			0,00	%
	2.e. Površina groblja	3,56	ha	
		0,88	%	
	3. Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	540	broj	
	4. Broj turističkih postelja po km ² obalne crte	-	postelja/km ²	
3. POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST				
3.1. PROMETNA INFRASTRUKTURNA	A. Cestovni promet	1. Duljina javnih cesta – ukupno	62,02	km
		1.a. Duljina i udio autocesta	-	km
			-	%
		1.b. Duljina i udio ostalih državnih cesta	18,98	km
			30,60	%
		1.c. Duljina i udio županijskih cesta	24,17	km
			38,97	%
	1.d. Duljina i udio lokalnih cesta	18,87	km	
		30,43	%	
		2. Cestovna gustoća (dužina cesta / površina područja)	0,43	km/km ²
	B. Željeznički promet	1. Duljina pruge prema vrsti	-	km
		2. Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga	-	%
		3. Gustoća željezničkih pruga (dužina / površina područja)	-	km/km ²
	C. Zračni promet	1. Broj zračnih luka prema vrstama	-	broj
		2. Površina zračnih luka	-	ha
	D. Pomorski promet	1. Broj luka prema vrsti	-	broj
2. Površina kopnenog dijela luke		-	ha	

		3. Luke nautičkog turizma prema broju vezova	-	broj
	E. Riječni promet	1. Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	-	broj
		2. Klasa i duljina plovnih putova	-	klasa, km
	F. TK infrastruktura	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	0,08	broj/100
3.2. ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	Duljina elektroopkrbnih vodova ukupno	130,39	km
		Duljina i udio 400 kV elektroopkrbnih vodova	-	km
			-	%
		Duljina i udio 220 kV elektroopkrbnih vodova	10,69	km
			8,20	%
		Duljina i udio 110 kV elektroopkrbnih vodova	-	km
			-	%
	B. Opskrba plinom	Duljina plinovoda ukupno	-	km
		Magistralni plinovodi	-	km
			-	%
		Odvojni i spojni plinovodi	-	km
			-	%
		Lokalni plinovodi	-	km
		-	%	
	C. Opskrba naftom	Produktovodi	-	km
		-	%	
Duljina naftovoda		-	km	
		-	%	
3.3. OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1. Duljina javne vodoopkrbne mreže	120	km
		2. Potrošnja pitke vode	36.895	l/st. godišnje
	B. Pročišćavanje otpadnih voda	1. Duljina kanalizacijske mreže	-	km
		2. Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet	-	broj / broj ES
3.4. GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1. Broj i površina odlagališta prema vrsti	- , -	broj, ha
		2. Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)	3, -	broj, ha
4. KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA				
4.1. KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	7.663,31	ha
		2. Udio poljoprivrednog zemljišta	52,76	%
		3. Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	2,08	ha/stanovniku
	B. Šumarstvo	1. Ukupna površina šumskog zemljišta	4.929,48	ha
		2. Udio šumskog zemljišta	33,94	%
		3. Površina šumskog zemljišta po stanovniku	1,37	ha/stanovniku
	C. Vode	1. Površine površinskih voda prema vrsti (ribnjaci)	538,75	ha

		2. Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu Općine	3,70	%	
		3. Dužina vodotoka	83,45	km	
	D. Morska obala	Morska obala - dužina obalne crte	-	km	
	E. Mineralne sirovine	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina			
		-	-	broj	ha
4.2. ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	A. Zaštićena područja prirode	1. Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti prema vrsti	0	broj	
		2. Broj ekološki značajnih područja i površina ekološke mreže (bez preklapanja)	6	broj	
		3. Broj i površina posebno zaštićenih područja (NATURA 2000)	7.629,78	ha	
		-	-	broj	ha
		-	-	broj	ha
4.3. KULTURNA DOBRA	B. Struktura registriranih kulturnih dobara	1. Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	6	broj	
		2. Broj obnovljenih kulturnih dobara	-	broj	
		3. Broj ugroženih kulturnih dobara	-	broj	
5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA					
5.1. POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1. Broj donesenih PP	3	broj	
		2. Broj donesenih izmjena i dopuna PP	6	broj	
		3. Broj PP u izradi	0	broj	
5.2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama	158	broj	
5.3. INSPEKCIJSKI NADZOR		1. Nadzor urbanističke inspekcije (broj rješenja)	-	broj	
		2. Nadzor građevinske inspekcije (broj rješenja)	1	broj	

*Prema prvim rezultatima popisa stanovništva 2011.

Tablica 25 **Obvezni prostorni pokazatelji**

- Izvori:
- 1.1. Državni zavod za statistiku,
 - 1.2. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije,
 - 2.1. Državna geodetska uprava i Državni zavod za statistiku,
 - 2.2. Prostorni plan uređenja Općine Pisarovina i Državni zavod za statistiku,
 - 2.3. Prostorni plan uređenja Općine Pisarovina,
 - 3.1. A Hrvatske ceste d.o.o., Sektor za studije i projektiranje, Odjel za studije, zakonsku i tehničku regulativu,
 - 3.1. B-E Prostorni plan uređenja Općine Pisarovina,,
 - 3.1. F HAKOM - Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije,
 - 3.2. Prostorni plan uređenja Općine Pisarovina i HEP-ODS d.o.o., Elektra Karlovac,
 - 3.3. Poduzetnička zona Pisarovina d.o.o. komunalno poduzeće,
 - 3.4. Općina Pisarovina – Jedinstveni upravni odjel,
 - 4.1. Prostorni plan uređenja Općine Pisarovina,
 - 4.2. Prostorni plan uređenja Općine Pisarovina,
 - 4.3. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Zagrebu,
 - 5.1. Općina Pisarovina – Jedinstveni upravni odjel,
 - 5.2. Zagrebačka županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša - Ispostava Jastrebarsko,
 - 5.3. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja – Uprava za inspeksijske poslove, Sektor urbanističke inspekcije.

III. ANALIZA IZRADE I PROVEDBE DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA

1. Izrada dokumenata prostornog uređenja

Tema pokrivenosti područja jedinice lokalne samouprave dokumentima prostornog uređenja, zbog interaktivnosti na određenim razinama, mora se sagledavati kroz prizmu strateških i provedbenih dokumenata prostornog uređenja (članak 56. Zakona), odnosno kroz prostor jedinice lokalne samouprave kao dijela šireg prostora Države i Županije, te prostor jedinice lokalne samouprave kao samostalne cjeline. Pored toga na prostorno uređenje reflektira se niz drugih dokumenata i aktivnosti u pojedinim granama djelatnosti.

PROSTORNI PLAN UREĐENJA

Strateški dokument prostornog uređenja za Općinu Pisarovina jest Prostorni plan uređenja Općine Pisarovina („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 6/03), koji je do sada doživio četiri izmjene i dopune.

I. izmjene i dopune Plana („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 1/06) izrađen je u skladu sa zadnjim izrađenim Programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Općine Pisarovina iz 2004. godine, odnosno njegovim izmjenama i dopunama iz 2005. godine. Ove izmjene i dopune Plana bile su sveobuhvatne.

II. izmjene i dopune Plana („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 12/06) odnosile su se na korekciju obuhvata Gospodarske zone Pisarovina, korekciju infrastrukturnih koridora koji su prolazili preko navedene zone ili su bili u njejoj neposrednoj blizini, te na promjenu režima u građevinskim područjima preko kojih su prelazile stare i nove trase infrastrukturnih koridora.

III. izmjene i dopune Plana („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 15/09, 27/09-ispravak) su također bile sveobuhvatne.

IV. ciljane izmjene i dopune Plana („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 25/12) odnosile su se na proširenje i rekonstruiranje gospodarskih zona, korekciju odredbi za provođenje radi usklađenja sa IV. izmjenama i dopunama Prostornog plana Zagrebačke županije, uklanjanja prepreka za razvoj seoskog turizma i proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

PROVEDBENI PLANOVI

Prostornim planom uređenja Općine Pisarovina utvrđena je obveza izrade 7 provedbenih planova, odnosno urbanističkih planova uređenja. Sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji i Zakona o grobljima, a na temelju Prostornog plana uređenja Općine Pisarovina izrađeno je u proteklom razdoblju 2 urbanistička plana uređenja.

IZRADA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA LOKALNE RAZINE						
namjena	naziv	osnovni plan	izmjene i dopune			
			I.	II.	III.	IV.
strateški	PPU Općine Pisarovina	6/03*	1/06*	12/06*	15/09* (27/09*- ispravak)	25/12*
provedbeni	UPU Pisarovina	-	-	-	-	-
	UPU Gospodarske zone Pisarovina	12/06*	16/10*	25/12*	-	-
	UPU Gospodarske zone Velika Jamnička	-	-	-	-	-
	UPU mješovite zone „Ekopark Bratina“	3/11*	-	-	-	-
	UPU Aerodrom Pisarovina (Bratina)	-	-	-	-	-
	UPU Autodrom Pisarovina	-	-	-	-	-
	UPU turističke zone Lijevo Sredičko	-	-	-	-	-

0/00* Odluka o donošenju prostornog plana – broj Glasnika Zagrebačke županije

Tablica 26 **Izrada dokumenata prostornog uređenja lokalne razine**

Izvor: Glasnik Zagrebačke županije, broj 6/03, 1/06, 12/06, 15/09, 16/10, 3/11, 25/12.

Također, u skladu sa Zakonom, Prostornim planom uređenja Općine Pisarovina omogućeno je odlukom o izradi odrediti i druga područja za izradu detaljnih i urbanističkih planova uređenja za koja obuhvat izrade provedbenog plana uređenje nisu određena Planom.

2. Provedba dokumenata prostornog uređenja

Provedba dokumenata prostornog uređenja utvrđena je Zakonom o prostornom uređenju i gradnji i to poglavljima 2.7. „Provođenje dokumenata prostornog uređenja“ i 3.3. „Građenje građevina“. Nadležnost za izdavanje akata prilikom provođenja dokumenata prostornog uređenja određena je člancima 105. (Poglavlje 2.7. „Provođenje dokumenata prostornog uređenja“) i 212. (Poglavlje 3.3. „Građenje građevina“).

Provedba prostornih planova na području Općine Pisarovina u nadležnosti je Zagrebačke županije, te je za izdavanje akata na području Općine Pisarovina nadležna ispostava Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije u Jastrebarskom. Prema prikazanim podacima u donjoj tablici za protekle 4 godine izdano je ukupno 158 upravnih akata za područje Općine Pisarovina. U navedenom razdoblju uočava se konstantan pad broja izdanih akata, te je 2012. godine iznosi svega 59% od broja izdanih akata 2009. godine.

BROJ IZDANIH UPRAVNIH AKATA ZA PROVEDBU PROSTORNIH PLANOVA – UPRAVNOG ODJELA ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRADNJU I ZAŠTITU OKOLIŠA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE – ISPOSTAVA JASTREBARSKO					
godina	2009.	2010.	2011.	2012.	UKUPNO 2009. – 2012.
broj izdanih akata*	51	45	32	30	158

* lokacijske dozvole, rješenja o uvjetima građenja, građevinske dozvole, rješenja o utvrđivanju građevinske čestice, rješenja o izvedenom stanju, potvrde glavnog projekta, potvrde etažiranja, potvrde parcelacije, rješenja o izvedenom stanju, uporabne dozvole, dozvole za uklanjanje i dr.

Tablica 27 Broj izdanih upravnih akata za provedbu prostornih planova

Izvor: Županijski upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša – ispostava Jastrebarsko, kolovoz 2013.

U slučajevima određenim Uredbom o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva izdaje lokacijsku i/ili građevinsku dozvolu ("Narodne novine", broj 116/07 i 56/11) akte izdaje nadležno Ministarstvo.

3. Provedba drugih razvojnih i programskih dokumenata

Svi razvojni dokumenti i programi Općine Pisarovina, nadležnih tijela, te privatnih investitora moraju biti usklađeni s Prostornim planom uređenja Općine Pisarovina, a isti opet s Prostornim planom Zagrebačke županije.

Svaki program koji nije usklađen ne može se prihvatiti, a eventualne mogućnosti izmjena i dopuna prostornih planova nužno je provjeriti poglavito primjenom načela horizontalne i vertikalne integracije i usuglašavanja interesa, ali i dr. (Zakon o prostornom uređenju i gradnji, Poglavlje 1.1. „Načela prostornog uređenja“).

Posebnu pozornost treba posvetiti aktivnostima komunalnog opremanja zemljišta prema Zakonu o komunalnom gospodarstvu ("Narodne novine", broj 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03 – p.t., 82/04, 178/04, 38/09, 79/09, 49/11 i 144/12) i aktivnoj zemljišnoj politici Općine (članak 25. Zakona) kako bi jedinica lokalne samouprave i dalje bila aktivni sudionik procesa u prostoru.

4. Provedba zaključaka, smjernica i preporuka iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru i Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Općine Pisarovina

Prethodni dokument praćenja stanja u prostoru na području Općine Pisarovina, Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Općine Pisarovina („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 14/04 i 18/05) izrađen je temeljem odredbi prethodnog Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04). Kako su odredbe tog Zakona odredile, izvješćem se analiziralo proteklo četverogodišnje razdoblje, a programom su se planirale određene aktivnosti za naredno četverogodišnje razdoblje. U nastavku se daje tabelarni pregled konkretno utvrđenih aktivnosti Programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru te njihova realizacija u proteklom razdoblju, od donošenja Programa do lipnja 2013. godine, a koje su se odnosile na izradu dokumenata prostornog uređenja, studija, projektne dokumentacije za ostvarenje komunalno-prometnih potreba, društveno javnih sadržaja i građevina, te pribavljanje podataka i stručnih podloga za izradu dokumenta prostornog uređenja.

IZRADA DOKUMENATA PREMA PROGRAMU MJERA ZA UNAPRJEĐENJE STANJA U PROSTORU				
	aktivnosti	realizacija		
2.1. Izmjena i dopuna postojećih dokumenata prostornog uređenja	Izmjene i dopune PPUO-a	- I. i II. izmjene 2006. godina, - III. izmjene 2009. godina, - IV. izmjene 2012. godina.		
2.2. Izrada novih dokumenata prostornog uređenja (studija i projektne dokumentacije za komunalno-prometne potrebe i izgradnju društveno javnih sadržaja i građevina)	Izrada novih planova uređenja pojedinih dijelova Općine	UPU gospodarske zone Pisarovina UPU mješovite zone „Ekopark Bratina“	- osnovni Plan 2006. godina, - I. izmjene 2010. godina, - II. izmjene 2012. godina. - osnovni Plan 2011. godina.	
	Studija i vrednovanje kulturne i prirodne baštine		NE	
	Studija poljodjelskog zemljišta		NE	
	Studija turističkih mogućnosti - Marketing projekt turističkog razvoja Općine Pisarovina 2012.-2020.		Alija Pozderac, 2012. godina	
	Izrada projektne dokumentacije za komunalno-prometne potrebe i izgradnju društveno javnih sadržaja i građevina	Izvedbeni projekt srednjetačne plinske mreže na području Grada Jastrebarsko i općina Klinča Sela, Krašić i Pisarovina – etapa II-2/1		Kronergo d.o.o., 2007. godina
		Idejna studija Aerodroma Pisarovina		Pan Avia d.o.o., 2008. godine
		Sustavi odvodnje područja Općine Pisarovina – idejno rješenje		Hidro consult d.o.o., 2009. godina
		Novelacija idejnog projekta odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda naselja Pisarovina		Hidro consult d.o.o., 2009. godina
Idejni i izvedbeni projekt sustava odvodnje otpadnih voda za područje Općine Pisarovina osim gospodarske zone Pisarovina i dijela Pisarovine			Hidro consult d.o.o., 2011. godina	
Vodoopskrbni sustav Općine Pisarovina – Idejni projekt		Dippold&Gerold, Hidroprojekt 91 d.o.o., 2012. godina		
2.3. Pribavljanje podataka i stručnih podloga za izradu dokumenata prostornog uređenja	Orto-foto snimka područja Općine (1:5.000 i 1:2.000)		DA - 1:5.000	
	Hrvatska osnovna karta 1:5000 za središnje naselje Općine		DA	
	Katastarska snimka 1:2000 za središnje naselje Općine		DA (napomena: izrađena je digitalna katastarska podloga u rasterskom obliku za cijelu Općinu 2005. godine)	
	Geodetsko-katastarske snimke 1:1.000		NE	

Tablica 28 **Izrada dokumenata prema Programu mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Općine Pisarovina**

Izvor: Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Općine Pisarovina („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 14/04 i 18/05)

OSTALE PROVEDENE AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE STANJA U PROSTORU 2004.-2013.

Ostale provedene aktivnosti u razdoblju od 2004.-2013. godine za unapređenje stanja u prostoru Općine Pisarovina općenito određene Programom su:

- Izrada Lokalne razvojne strategije Općine Pisarovina, MICRO projekt d.o.o., 2009. godina,
- dostupne su sljedeće ažurirane službene prostorne podloge državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2011.- 2014. za poslove prostornog planiranja:
 - Službeni listovi Detaljne topografske karte u mjerilu 1:25000 (TK25),
 - Digitalna ortofoto karta DOF5,
 - Hrvatska osnovna karta HOK5,
 - Digitalni ortofoto plan DOF2 za područje izgrađenosti,
 - Podaci u alfanumeričkom obliku (općina, mjesna samouprava, naselja, ulica i kućni brojevi),
 - Podaci u grafičkom obliku (općina, mjesna samouprava i naselja, statistički krug, katastarska općina – Središnji registar prostornih jedinica),
 - Digitalni katastarski planovi – rasteri,
 - Digitalni katastarski planovi – vektori.
- izrađen Plan gospodarenja otpadom Općine Pisarovina, 2008. godina,
- izrađen Plan sanacije divljih odlagališta na području Općine Pisarovina s troškovnikom – odlagalište Kravarščica, IPZ Uniprojekt TERRA, 2012. godina,
- sanirana ukupno četiri ilegalna odlagališta otpada – po jedno u naseljima Donja Kupčina i Lučelnica, te dva odlagališta u naselju Bratina (Jagodnjički put i Puheki polje),
- izgrađena obilaznica središnjeg naselja Pisarovina,
- izgrađen vodoopskrbni sustav za isporuku pitke vode svim kućanstvima i gospodarskim objektima,
- asfaltiranje i sanacija asfaltiranih nerazvrstanih cesta,
- kupnja zemljišta Bratina-aerodrom i Hasan brijeg,
- izgradnja nogostupa,
- uređenje autobusnih čekaonica i ugibališta,
- projektiranje i uređenje centralnog trga Pisarovina,
- uređenje groblja i mrtvačnica (sanacija kapele, dovođenje infrastrukture, asfaltiranje parkirališta i dr.),
- uređenje sajmišta Pisarovina,
- uređenje dječjih igrališta,
- izgradnja, dopunjavanje i revitalizacija sustava javne rasvjete,
- provedeni istražni radovi i prethodne radnje za izgradnju novog vodocrpilišta Žeravinec-Bratina,
- izgradnja postrojenja za otklanjanje željeza iz pitke vode,
- izgradnja spojnih cjevovoda vodoopskrbe,
- projektiranje, kupnja zemljišta i izgradnja kanalizacijskog sustava,
- komunalno uređenje poduzetničke zone Pisarovina (izrada projekata i izgradnja toplovoda, kabliranje dalekovoda i izgradnja ostale infrastrukture),
- opremanje, održavanje i izgradnja športskih objekata (izgradnja, dogradnja i opremanje školske dvorane, održavanje športskih terena i objekata, održavanje rekreacijskih terena).

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Općine Pisarovina obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Kako bi se utvrdile temeljne pretpostavke društvenog i gospodarskog razvoja, zaštite okoliša i racionalnog korištenja prirodnih i povijesnih dobara uočene su slijedeće razvojne potrebe, mogućnosti i ograničenja održivog razvoja u prostoru Općine:

tema		potrebe	mogućnosti / prednosti	ograničenja / problemi
stanovništvo		osigurati povoljne demografske prilike u svrhu održivog funkcioniranja društva, a time i prostornog razvoja	relativno povoljan geoprometni položaj - neposredna blizina metropole	depupulacija stanovništva (seljenje mlađeg stanovništva pretežito u Zagreb), te izuzetna depupulacija u naseljima Donja Kupčina i Lučelnica
			očuvani prirodni okoliš	starenje stanovništva negativan prirodni prirast
naselja		daljnja izgradnja i uređenja naselja, opremanje naselja komunalnom infrastrukturom prije svega sustavom odvodnje otpadnih voda, te održavanje komunalne infrastrukture	značajne prostorne mogućnosti za daljnje širenje građevinskog područja naselja	mala gustoća naseljenosti (cca 25,39 st/km ²)
			prometna pristupačnost građevnom zemljištu pristupačne cijene nekretnina	
gospodarstvo	poljoprivreda i šumarstvo	Poboljšanje konkurentnosti poljoprivrednog i šumskog sektora (diversifikacija poljoprivrednih proizvoda): okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta, stvaranje posebno vrijednih proizvoda Općine Pisarovina, stvaranje preduvjeta za razvoj obnovljivih izvora energije, modernizacija obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, organizacija plasmana poljoprivrednih proizvoda	značajne površine obradivog poljoprivrednog zemljišta	jaka tržišna konkurencija usitnjenost posjeda
			velike površine kvalitetnih šuma značajne za razvoj gospodarstva (drvena industrija, obnovljivi izvor energije) i izletničkog turizma	osiguranje postojanosti ekosustava korištenje šuma održavajući njihovu bioraznolikost, produktivnost i sposobnost obnavljanja uz ispunjenje gospodarske, ekološke i socijalne funkcije na lokalnoj i globalnoj razini
	izgradnja hidromelioracijskog sustava	izrađeni razvojni projekti na županijskoj razini	financiranje	

tema		potrebe	mogućnosti / prednosti	ograničenja / problemi
	lov i turizam	izgradnja turističke infrastrukture, te izgradnja smještajnih kapaciteta za produženje boravka gostiju	očuvan prirodni okoliš	nedovoljno zainteresiranih subjekata za investiranje
			velike površine slobodnog prostora	
očuvana tradicija				
blizina Zagreba				
uređenje i dobro organiziranje lovišta	rijeka Kupa			
	ribnjaci			
proširenje turističke ponude (lov, ribolov, ekološka proizvodnja prehrambenih proizvoda u osmišljenoj turističkoj ponudi, biciklizam, paragliding, kajak, kanu, ekstremni sportovi i dr.)	Klima i reljef pogodni za izletnički i sportsko-rekreacijski turizam			
razvoj tematskih sadržaja i putova te razvoj selektivnih oblika turizma	mineralne vode - potencijal za razvoj zdravstvenog turizma			
poduzetništvo	osmisлити i provesti lokalnu gospodarsku razvojnu strategiju u suglasju sa općim društvenim i demografskim lokalnim kretanjima, te u suglasju sa Županijskom i Državnom strategijom	značajne prostorne pričuve građevinskog zemljišta unutar zona gospodarskih (poslovnih i proizvodnih) namjena	nepovoljni globalni ekonomski uvjeti	
infrastruktura	promet	izgradnja planirane državne ceste most na Kupi (Lasinja) – čvor Donja Zdenčina na autocesti Zagreb-Karlovac (Klinča Sela)	povoljna konfiguracija terena	Realizacija objekata vezana na suradnju i financiranje više različitih subjekata
		izgradnja planirane pruge od značaja za lokalni promet s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama Zdenčina – Pisarovina		
		Izgradnja Zračne luke Pisarovina s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama ukoliko se lokacija pokaže povoljnom za izgradnju		
	odvodnja otpadnih voda	izgraditi cjelovit javni sustava odvodnje otpadnih voda	djelomočno izrađena projektna dokumentacija	ishođenje dozvola za gradnju financiranje izgradnje sustava
	grobља	izraditi i donijeti sukladno Zakonu o grobljima Program uređenja groblja	-	-
	plinopskrba	izgradnja mreže plinopskrbnog sustava	dobivena lokacijska dozvola za gradnju	-
zaštita okoliša	saniranje nelegalnog odlagališta otpada u naselju Lijevo Sredičko (Kravaršćica)	izrađen plan sanacije	-	

Tablica 29 **Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja**

2. Ocjena Potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih dokumenata prostornog uređenja na razini Općine Pissarovina

2.1. Prostorni plan uređenja Općine Pissarovina

NOVI PROSTORNI PLAN UREĐENJA

Stupanjem na snagu novog Zakona o prostornom uređenju, slijedit će donošenje pratećih podzakonskih propisa kojima će se detaljnije obraditi pojedini dijelovi sustava prostornog uređenja. Prvenstveno se misli na donošenje novog Pravilnika o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova i nove Uredbe o strukturi, sadržaju, načinu rada, obliku i elektroničkom standardu informacijskog sustava.

U skladu s navedenim, nedvojbeno će se kroz dugoročno razdoblje iskazati potreba izrade nove generacije prostornih planova svih razina, od državne, preko županijske do lokalne. Stoga je potrebno predvidjeti izradu novog Prostornog plana uređenja Općine Pissarovina koji će biti izrađen u skladu sa novim zakonom i podzakonskim aktima, kao i novim Prostornim planom Zagrebačke županije.

IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA UREĐENJA

Prema članku 81. Zakona o prostornom uređenju i gradnji prijedlog za izradu prostornog plana lokalne razine, pa tako i za njegove izmjene i dopune može dati svatko. O obrazloženim i dokumentiranim prijedlozima odlučuje gradsko, odnosno općinsko vijeće na prijedlog gradonačelnika, odnosno načelnika najmanje jedanput u godini dana. Sukladno trenutno važećem Zakonu, mogućnost potrebe izrade daljnjih izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Pissarovina u ovisnosti je o pojavnosti problematike u prostornom razvoju na području Općine i odluke Općinskog vijeća da se kroz izradu i donošenje izmjena i dopuna Plana isti riješe. Donošenjem novog Zakona o prostornom uređenju bit će također određen isti ili sličan način na koji će se davati prijedlozi i pokretati postupak izrade prostornih planova lokalne razine, kao i njihovih izmjena i dopuna.

2.2. Provedbeni planovi

NOVI URBANISTIČKI I DETALJNI PLANOV I UREĐENJA

Sukladno važećoj zakonskoj regulativi izrada i donošenje urbanističkih planova uređenja ili detaljnih planova uređenja obvezna je za neizgrađene i neuređene dijelove građevinskog područja naselja i neizgrađena i neuređena građevinska područja izdvojene namjene te za dijelove tih područja planiranih za urbanu obnovu.

Izrada Urbanističkog plana uređenja Pissarovina za dio središnjeg naselja Pissarovina obveza je iz Prostornog plana Zagrebačke županije i predviđena je Prostornim planom uređenja Općine Pissarovina. Unutar obuhvata navedenog urbanističkog plana nalazi se neizgrađeno i neuređeno građevinsko područje naselja te dio izgrađenog građevinskog područja naselja za koji bi se planom odredila urbana obnova.

U svrhu bolje organizacije unutar građevinskih područja izdvojene namjene (gospodarske, sportsko-rekreacijske i ugostiteljsko-turističke) te racionalnijeg korištenja istih, potrebno je za njihove neizgrađene dijelove u kojima nema izgrađenih ili detaljnije planiranih cesta i pristupnih putova propisati izradu urbanističkih planova uređenja ili prostornim planom uređenja utvrditi detaljniju mrežu prometnih površina kojom će svaka postojeća ili planirana građevna čestica imati osiguran pristup. U tom pogledu najosjetljiviji su prostori sa većim katastarskim česticama, katastarskim česticama bez kolnih pristupa odnosno substandardne katastarske čestice (oblik i veličina ne odgovaraju propozicijama određenim prostornim planom) koje neposrednom primjenom prostornog plana uređenja ne bi dobile status građevne čestice, te bi time mogle ostati neprivedene svrsi. Navedeno se ne odnosi na prostore gdje je budući korisnik cijele zone ili gdje su

budući korisnici pojedinih kazeta (prostori obrubljeni prometnicama) poznati. Potreba izrade urbanističkih planova uređenja naročito se odnosi na sljedeća izdvojena građevinska područja, a čija izrada je planirana Prostornim planom uređenja Općine Píсарovina:

- Gospodarska zona Velika Jamnička,
- Aerodrom Píсарovina (Bratina),
- Autodrom Píсарovina (Bratina),
- Turistička zona Lijevo Sredičko.

Postupak izrade i donošenja urbanističkih planova uređenja za navedena područja pokrenut će se sukladno opravdanim zahtjevima korisnika prostora, a u skladu sa ciljevima prostornog razvoja Općine Píсарovina.

Prostornim planom uređenja Općine Píсарovina nije predviđena izrada detaljnih planova uređenja.

Važeća zakonska regulativa također omogućava izradu urbanističkog plana uređenja i detaljnog plana uređenja i za područje za koje obuhvat nije određen dokumentom prostornog uređenja, konkretno Prostornim planom uređenja Općine Píсарovina, te je stoga moguće prema potrebi pokrenuti postupak izrade i drugih provedbenih dokumenata prostornog uređenja.

IZMJENE I DOPUNE URBANISTIČKIH PLANOVA UREĐENJA

Eventualna potreba izrade izmjena i dopuna već donesenih urbanističkih planova uređenja može se ogleđati u potrebi za usklađenjem sa prostornim planovima šireg područja ili prema opravdanim zahtjevima korisnika prostora.

ZAKLJUČNI PREGLED AKTIVNOSTI U POSTUPANJU S PROVEDBENIM PLANOVIMA

1. Moguće pokretanje postupaka izrade i donošenja UPU-ova utvrđenih PPUO-om (prema iskazanim potrebama):

1. UPU naselje Píсарovina,
2. UPU Gospodarska zona Velika Jamnička,
3. UPU Aerodrom Píсарovina (Bratina),
4. UPU Autodrom Píсарovina (Bratina),
5. UPU Turistička zona Lijevo Sredičko.

2. Moguće je pokrenuti eventualne izmjene i dopune UPU-ova na snazi (prema iskazanim potrebama):

1. UPU Gospodarske zone Píсарovina,
2. UPU mješovite zone Ekopark Bratina

Moguće je, također, pokrenuti postupak izrade i donošenja UPU-a i/ili DPU-a čija izrada nije utvrđena PPUO-om ukoliko se ukaže takva potreba.

3. Prijedlog aktivnosti za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru

Sustav prostornog uređenja određen je prvenstveno Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, a zatim nizom drugih zakona i podzakonskih propisa koji reguliraju područja pojedinih djelatnosti (npr. komunalne djelatnosti, djelatnosti iz područja infrastrukture, lokalne samouprave i dr.).

U cilju unaprjeđenja sustava prostornog uređenja kakav je sad propisan Zakonom o prostornom uređenju i gradnji prvenstveno će se nastaviti s izradom i donošenjem prostornih planova čija je izrada određena Prostornim planom uređenja Općine odnosno njegovim izmjenama i dopunama, a u skladu s navedenim aktivnostima u prethodnom poglavlju. Uspoređo s izradom

provedbene prostorno-planske dokumentacije predlaže se provođenje slijedećih prioritarnih aktivnosti:

1. PROVEDBA POPULACIJSKE POLITIKE

Uz prostor kao ograničeni resurs, ljudski resurs je osnova za bilo kakvo promišljanje prostornog razvoja određenog područja. Zato svako sagledavanje prostorno-planske problematike započinje analizom demografskih pokazatelja iz koje proizlaze zaključci i prognoze na kojima se, uz ostale pokazatelje, temelje planovi uređenja prostora. Bez ljudskog resursa, kako u kvantitativnom, tako i u kvalitativnom smislu svako daljnje promišljanje je bezrazložno.

Stoga, rješavanje ove problematike mora biti prioritet u angažiranju svih političkih i društvenih snaga Općine. Na temeljima „Nacionalne populacijske politike“ koju je Hrvatski sabor donio još 24. studenog 2006. godine potrebno je nastaviti i unaprijediti provedbu populacijske politike. Općina Pisarovina treba prije svega stabilizirati svoje demografske prilike, a potom i poboljšati ih uz dobro osmišljenu i primijenjenu populacijsku politiku.

2. PROVEDBA LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE OPĆINE PISAROVINA

Glavni je cilj strategije načiniti konzistentan okvir i program s utvrđenim strateškim ciljevima, prioritarnim područjima intervencije, mjerama za konkretne razvojne projekte/aktivnosti te mehanizmima provedbe i načinima praćenja i vrednovanja. Izrada Lokalne razvojne strategije Općine Pisarovina nije bila zakonska obveza, ali je njena izrada bila bitna za definiranje cilja koji Općina želi postići te određivanje strategije kojom će taj cilj i ostvariti. Lokalne strategije su dio piramidalne strukture strategija, odnosno planova, koja je koncipirane na tri razine – državna, regionalna i lokalna. Država izrađuje nacionalne i sektorske strategije, a sukladno tome izrađuju se iste na regionalnoj, a potom i na lokalnoj razini. Shodno navedenoj hijerarhiji, ciljevi, prioriteti i mjere Lokalne razvojne strategije Općine Pisarovina su u skladu s prioritetima razvoja Zagrebačke županije navedenim u Županijskoj razvojnoj strategiji Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 11/11), s naglaskom naročito na zaštiti okoliša, prirodne i kulturne baštine, unaprjeđenju poljoprivrede i ruralnog razvoja, te korištenju obnovljivih izvora energije. Provedba Lokalne razvojne strategije, između ostalog, pridonijet će uspješnom i učinkovitom upravljanju, razvojem i osposobljavanju nositelja razvoja za bolje korištenje fondova Europske unije. Lokalna strategija također predstavlja polaznu osnovu za izradu novog ili izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Pisarovina.

3. IZRADA PLANA I PROGRAMA KOMUNALNOG OPREMANJA ZEMLJIŠTA

Prioritetne aktivnosti u provođenju dokumenata prostornog uređenja u smislu gradnje planiranih građevina infrastrukturnih sustava, osobito mreže odvodnje otpadnih voda i mreže plinopskrbe, te društvene infrastrukture, provodit će se sukladno godišnjim planovima i programima Općine Pisarovina.

4. IZRADA ANALIZE STANJA NEZAKONITO IZGRAĐENIH GRAĐEVINA

Neophodno je ustvrditi obim nezakonite gradnje, a time i područja zahvaćena bespravnom izgradnjom kako bi se ocijenila potrebitost urbane obnove dijelova naselja. Za to je potrebno provesti detaljnu analizu stanja nezakonito izgrađenih građevina na području Općine, putem dostupnih podataka od strane upravnog odjela nadležnog za postupanje s takvom izgradnjom (temeljem Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama), kao i temeljem podataka od strane nadležne građevne inspekcije Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja.

5. IZRADA PROGRAMA UREĐENJA GROBLJA

Obveza izrade Programa uređenja groblja proizlazi primjenom odredbi Zakona o grobljima („Narodne novine“, broj 19/98 i 50/12). Prostorni plan uređenja Općine kojim se utvrđuje izgradnja odnosno rekonstrukcija (proširenje) groblja mora se temeljiti na navedenom programu. Obzirom da isti do sada nije izrađen, potrebno ga je izraditi za potrebe izrade slijedećih izmjena i dopuna ili novog prostornog plana uređenja. Njime će se ustvrditi potrebe ukopa na području Općine za razdoblje od slijedećih 30 godina.

6. DONOŠENJE ODLUKE O ZONAMA SANITARNE ZAŠTITE IZVORIŠTA

Za sva postojeća i planirana javna vodocrpilišta pitke vode potrebno je, sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“, broj 66/11 i 47/13), donijeti odluku o zonama sanitarne zaštite izvorišta temeljem prethodno provedenih vodoistražnih radova i izrađenih elaborata zona sanitarne zaštite. Prema navedenom Pravilniku rok za donošenje odluka o zaštiti izvorišta je 31. prosinac 2014. godine.

7. UVOĐENJE GEOGRAFSKOG INFORMACIJSKOG SUSTAVA

Program uvođenja geografskog informacijskog sustava (GIS-a) pretpostavka je za daljnje povezivanje svih sudionika prostora i djelatnosti prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji i drugim zakonima i propisima. U svrhu boljeg povezivanja prostornih sastavnica predlaže se podići sustav prostornog planiranja Općine na viši stupanj ustanovljavanjem baze podataka koja će povezati prostorno plansku dokumentaciju s realizacijom u prostoru značajnijih investicija i programa i komunalnih programa. Ta baza predstavlja početak uspostave GIS-a kojim će se povezati vlastiti komunalni sustav sa sustavima susjednih lokalnih zajednica i županijskim sustavom koja će omogućiti praćenje stanja u prostoru u realnom vremenu i poslužiti za planiranje u slijedećim razdobljima. Prednosti tog sustava predviđaju se i u području gospodarskih djelatnosti. Tu svakako u vidu treba imati povezivanje i s GIS sustavom Zagrebačke županije i Države.

V. IZVORI PODATAKA

1. ZAKON O PROSTORNOM UREĐENJU (Narodne novine, br. 30/94, 68/98, 35/99, 61/00, 32/02 i 100/04)
2. ZAKON O PROSTORNOM UREĐENJU I GRADNJI (Narodne novine, br. 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12 i 80/13)
3. NACRT ZAKONA O PROSTORNOM UREĐENJU – ver. 19 (Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, svibanj 2013.)
4. ZAKON O ARHITEKTONSKIM I INŽENJERSKIM POSLOVIMA I DJELATNOSTIMA U PROSTORNOM UREĐENJU I GRADNJI (Narodne novine, br. 152/08, 124/09, 49/11 i 25/13)
5. ZAKON O POSTUPANJU S NEZAKONITO IZGRAĐENIM ZGRADAMA (Narodne novine, br. 86/12)
6. ZAKON O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ (Narodne novine, br. 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10 i 145/10)
7. ZAKON O ZAŠTITI PRIRODE (Narodne novine, br. 70/05, 139/08 i 57/11)
8. ZAKON O KOMUNALNOM GOSPODARSTVU (Narodne novine, br. 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03-p.t., 82/04, 178/04, 38/09, 79/09, 49/11 i 144/12)
9. ZAKON O GROBLJIMA (Narodne novine, br. 19/98 i 50/12)
10. UREDBA O ODREĐIVANJU ZAHVATA U PROSTORU I GRAĐEVINA ZA KOJE MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA IZDAJE LOKACIJSKU I/ILI GRAĐEVINSKU DOZVOLU (Narodne novine, br. 116/07 i 56/11)
11. UREDBA O PROGLAŠENJU EKOLOŠKE MREŽE (Narodne novine, br. 109/07)
12. PRAVILNIK O SADRŽAJU I OBVEZIM PROSTORNIM POKAZATELJIMA IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU (Narodne novine, br. 117/12)
13. PRAVILNIK O SADRŽAJU, MJERILIMA KARTOGRAFSKIH PRIKAZA, OBVEZIM PROSTORNIM POKAZATELJIMA I STANDARDU ELABORATA PROSTORNIH PLANOVA (Narodne novine, br. 106/98, 39/04, 45/04, 163/04 i 9/11)
14. STRATEGIJA PROSTORNOG UREĐENJA REPUBLIKE HRVATSKE (Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zagreb, srpanj, 1997.)
15. IZMJENE I DOPUNE STRATEGIJE PROSTORNOG UREĐENJA REPUBLIKE HRVATSKE (Narodne novine, br. 76/13)
16. PROGRAM PROSTORNOG UREĐENJA REPUBLIKE HRVATSKE (Narodne novine, br. 50/99)
17. PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA PROGRAMA PROSTORNOG UREĐENJA REPUBLIKE HRVATSKE (Odluka o izradi, Narodne novine, br. 96/12)
18. PROSTORNI PLAN ZAGREBAČKE ŽUPANIJE (Glasnik Zagrebačke županije, br. 3/02, 8/05, 8/07, 4/10, 10/11 i 14/12-pročišćeni tekst)
19. PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE PISAROVINA (Glasnik Zagrebačke županije, br. 6/03, 1/06, 12/06, 15/09, 27/09-ispravak, 25/12)
20. NACIONALNA POPULACIJSKA POLITIKA (Narodne novine, br. 132/06)
21. POPIS STANOVNIŠTVA, KUĆANSTAVA I STANOVA 2011. (Državni zavod za statistiku)
22. PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA U 2011. (Statističko izvješće 1466, Državni zavod za statistiku, 2012.)
23. PROJEKCIJE STANOVNIŠTVA REPUBLIKE HRVATSKE 2010.-2061. (Državni zavod za statistiku, 2011.)
24. NEZAPOSLENE OSOBE NA PODRUČJU OPĆINE PISAROVINE (Hrvatski zavod za zapošljavanje, prosinac 2012.)
25. OCJENIVANJE I RAZVRSTAVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE PREMA RAZVIJENOSTI (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, srpanj 2010.)
26. CORINE LAND COVER HRVATSKA 2006. (Agencija za zaštitu okoliša)
27. POPIS POLJOPRIVREDE 2003. (Državni zavod za statistiku)
28. KARTA ŠUMSKIH GOSPODARSKIH JEDINICA I ODJELA (Hrvatske šume, <http://javni-podaci-karta.hrsume.hr/>)
29. ŽUPANIJSKA RAZVOJNA STRATEGIJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2011.-2013. (Glasnik Zagrebačke županije, br. 11/11)
30. ZAJEDNIČKI PLAN RAZVOJA ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE INFRASTRUKTURE ZA RAZDOBLJE OD 2011.-2013. i UREDBA O MJERILIMA RAZVOJA ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE INFRASTRUKTURE I DRUGE POVEZNE OPREME („Narodne novine“, broj 131/12)
31. PLAN UPRAVLJANJA VODAMA U 2013. (Hrvatske vode, 2012.)
32. ANALIZA VODOOPSKRBNOG SUSTAVA PISAROVINA SA IZRADOM DETALJNOG HIDRAULIČKOG MATEMATIČKOG MODELA POSTOJEĆEG I BUDUĆEG STANJA RAZVOJA – idejni projekt (Hidroprojekt 91, prosinac 2012.)
33. REGISTAR ONEČIŠĆAVANJA OKOLIŠA, 2010. (Agencija za zaštitu okoliša, rujan 2012.)
34. LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA OPĆINE PISAROVINA (Micro projekt d.o.o., prosinac 2009.)
35. MARKETING PROJEKTA TURISTIČKOG RAZVOJA OPĆINE PISAROVINA 2012.-2020. (Alija Pozderac, svibanj 2012.)
36. KOMUNALNI OTPAD I ODLAGALIŠTA OTPADA (Agencija za zaštitu okoliša, veljača 2013.)